
9. juni 2020
Retsudvalget
Henvendelse fra civilsamfundet

Til medlemmerne af retsudvalget

I forbindelse med Europarådets Komité til Forebyggelse af Tortur (CPT)'s landerapport om Danmark, herunder forholdene i Udlændingecenter Ellebæk, af 7. januar 2020, er vi en række civilsamfundsaktører, der i tæt dialog med de frihedsberøvede i Udlændingecenter Ellebæk (i det følgende benævnt Ellebæk) har valgt at gå sammen om dette fælles brev til Retsudvalget inden samrådet herom.

Regeringen har d. 3. marts 2020 svaret på CPT-rapportens kritikpunkter omkring de fysiske forhold i Ellebæk. I forbindelse med at regeringen skal indsende svar på de resterende kritikpunkter i rapporten, fremlægger vi ved dette brev vores kritik af forholdene i Ellebæk og konkrete anbefalinger til at forbedre dem.

Vi er forskellige aktører, der har vores gang i og omkring Ellebæk. Med hjælp fra de frihedsberøvede selv, har vi fået kendskab til forholdene i centret. Initiativtageren til dette brev, Ellebæk Kontaktnetværk, har sammenlignet og systematiseret informationer om forholdene i Ellebæk og deres indvirkning på de frihedsberøvede. På baggrund af disse informationer har vi udarbejdet dokumentation, der er vedlagt som bilag A. Endvidere har medunderskriverne Retspolitisk Forening, fire forskere tilknyttet forskningscenteret AMIS ved Københavns Universitet, arresthuspræst Per Bohlbro og tidligere overlæge Heidi Hansen vedlagt bilag med deres egne bemærkninger om Ellebæk. De samlede observationer understøtter de væsentligste kritikpunkter i CPT's rapport. Alle underskrivere bakker op om komitéens konklusion om, at det er uacceptabelt at Ellebæk er et sted med fængselslignende forhold for ikke-kriminelle.

De frihedsberøvede i Ellebæk, som ikke er kriminelle, men befinder sig i Danmark uden juridisk anerkendt opholdsgrundlag, sidder i en fængselsinstitution. CPT-rapporten understreger, at det er yderst problematisk at de frihedsberøvede er underlagt fængselslignende forhold, eftersom de er **administrativt frihedsberøvede** og **ikke frihedsstraffede**. CPT-rapporten beskriver også, at hver sjette person i Ellebæk er frihedsberøvet i mere end fire måneder. Vi ser hvordan denne varetægtslignende fængsling kriminaliserer dem, hvilket har alvorlige konsekvenser for deres mentale og fysiske helbred. Ud fra Ellebæk Kontaktnetværks dokumentation ser vi en mangel på systematisk og professionel behandling af de frihedsberøvede, angående bl.a. mental og fysisk sundhed, juridiske rettigheder, besøgstilladelsesproces og kommunikation.

Eftersom den danske regering er blevet pålagt at fremlægge en plan for forbedring af forholdene på baggrund af CPT-rapporten, følger her vores konkrete anbefalinger til retsudvalgets politiske arbejde.

Konkrete anbefalinger til at forbedre forholdene for alle frihedsberøvede i Ellebæk:

1. Grundig lægeundersøgelse af fysisk og mental helbredstilstand ved ankomst til Ellebæk.
2. Systematisk tortur-udredning og identifikation af ofre for menneskehandel. Dette betyder, at regeringen skal øremærke finanser til disse udredninger. Personalet i Ellebæk oplever for tit, at de forgæves indstiller en frihedsberøvet til en torturudredning, der aldrig finder sted grundet manglende ressourcer.
3. Udførlige sundhedsjournaler med tilstrækkelig lægefaglig opfølgning og rapportering til relevante myndigheder: Journalerne skal være tilgængelige for den frihedsberøvede og vedkommendes advokat. Sygebehandlingen bør monitoreres og evalueres. Det kan gøres gennem journalgennemgang ved kvalificerede professionelle og ved audit.
4. Grundig oplysning om juridiske rettigheder, bl.a.: retten til at mødes med sin advokat; at skifte advokat og adgang til anden uvildig juridisk bistand.
5. Af sikkerhedshensyn og til forebyggelse af selvmord, skal regeringen implementere Sundhedsstyrelsens anbefalinger på området.
6. Ingen isolationsfængsling.
7. Som følge af den rejste kritik om nedslidte og uhumske fysiske forhold, skal Styrelsen for Patientsikkerhed både uvarslet og med faste intervaller inspicere institutionen.
8. Ret til forsamlingsfrihed og ret til fri organisering.
9. Væsentlig kommunikation på sprog, som den frihedsberøvede forstår ved brug af professionelle tolke.
10. Værdige og ordentlige fysiske forhold, såsom opholdsrum, bibliotek og aktivitetsrum.
11. Fri adgang til udendørsarealer. Et udendørs bur på 5 m² er ikke tilfredsstillende. Heller ikke et på 6 m².
12. Fri besøgsordning.
13. Adgang til egen telefon.
14. Fri og gratis internetadgang.
15. Adgang til forskellige religiøse ledere, herunder præster, imamer, osv.
16. Der skal generelt tages hensyn til religiøse behov. F.eks. skal de frihedsberøvede have mulighed for at spise et frisklavet aftensmåltid efter solnedgang under Ramadanen.
17. Mulighed for at lave/opvarme egen mad.
18. Hvis der serveres mad, skal det ske på tallerkener frem for i sorte plastbakker.
19. De kvindelige frihedsberøvede skal have adgang til flere aktiviteter og fritidstilbud, samt bedre fysiske rammer.
20. Grundbemandingen i Ellebæk skal bestå af socialpædagoger, der suppleres af lærere, sygeplejersker og socialrådgivere. Alle ansatte, der har daglig kontakt med de frihedsberøvede, skal have gennemgået professionel træning i grundlæggende konflikt- og krisehåndtering, psykologi, kulturforståelse og udlændingeloven og have adgang til supervision.
21. Den planlagte kapacitetsudvidelse af Ellebæk opgives.

Afrunding

Som civilsamfundsaktører føler vi os forpligtede til at dele vores viden og bekymring med jer som lovgivende magt. Vi forventer, at I vil arbejde for, at regeringen indarbejder de ovennævnte anbefalinger i sin plan for at imødekomme CPT's kritik. Samtidig understreger vi, at disse ikke er udtømmende over for den alvorlige kritik, der fremlægges både i CPT-rapporten og i vores dokumentation (bilag A-F).

Underskriverne tager afstand fra anvendelse af såkaldte "motivationsfremmende foranstaltninger," som bevidst skal gøre tilværelsen så utålelig som muligt for de frihedsberøvede i den lukkede institution Ellebæk. Ydermere ønsker vi at henlede Retsudvalgets opmærksomhed på den dokumenterede ikke-eksisterende effekt af de "motivationsfremmende foranstaltninger" (se bilag F, hvor den fremlagte forskning viser, at institutioner som Ellebæk anbefales lukket). De utålelige forhold skaber mistillid til de danske myndigheder for de frihedsberøvede, hvilket modarbejder eventuelt frivillig hjemsendelse.

Forholdene for en administrativ frihedsberøvelse må **ikke** efterligne forholdene i et fængsel (eller det der er værre, jf. CPT-rapporten §117 på side 55). Vi vil samtidig understrege, at det ikke er retfærdigt at frihedsberøve mennesker, som hverken har begået eller er mistænkte for at have begået kriminalitet.

Underskrevet

Ellebæk Kontaktnetværk	Retspolitisk Forening	Trine Christensen, Amnesty DK's generalsekretær
Niels-Erik Hansen, advokat	Refugees Welcome	Per Bohlbro, arresthuspræst i Ellebæk
Daniel Nørrung, advokat	Heidi Hansen, tidl. overlæge i Herstedvester fængsel	Jens Kenneth, kirkeassistent i Ellebæk
Anne Land, advokat	Niels Stephensen, pensioneret overlæge	Zachary Whyte, ph.d., lektor tilknyttet AMIS, Københavns Universitet
Helge Nørrung, pens. asyladvokat	Anne Lise Marstrand-Jørgensen, forfatter	Annika Lindberg, ph.d., post.doc. tilknyttet Universitæt Bern/AMIS, Københavns Universitet
Dan Harild, advokat (L)	Vibeke Nerup (fhv. sygeplejerske)	Cecilie Odgaard Jakobsen, ph.d.-studerende tilknyttet AMIS, Københavns Universitet
Charlotte Løfberg, advokat (L)	Vibeke og Per Husfeldt, læger	Katrine Sypli Kohl, ph.d., post.doc. tilknyttet AMIS, Københavns Universitet
Arbab Perveez, advokat (H)	Jørn Nerup (fhv. prof., overlæge, dr.med.)	
Morten Goll, adm. direktør i Trampolinhuset	Julia Suárez-Krabbe, lektor ved IKH, Roskilde Universitet	
Michael Lindquist, advokat (H)		
Kirsten Bindstrup, advokat (H)		
Bjørn Elmquist, advokat (H)		
HopeNow		

Vedlagte bilag:

- Bilag A: Dokumentation udarbejdet af Ellebæk Kontaktnetværk
- Bilag B: Supplerende bemærkninger og anbefalinger til forbedring af forholdene på Udlændingecenter Ellebæk fra Retspolitisk Forening
- Bilag C: Forskningsrapport fra fire forskere tilknytte AMIS, København Universitet
- Bilag D: Bemærkninger om Ellebæk fra arresthuspræst Per Bohlbro og kirkemedarbejder Jens Kenneth
- Bilag E: Bemærkninger fra Heidi Hansen, tidl. overlæge i Herstedvester fængsel

BILAG A: ELLEBÆK KONTAKTNETVÆRK

DOKUMENTATION (ANONYMISERET) per 14. April 2020

Indledning

Ellebæk Kontaktnetværk har siden april 2019 besøgt 18 personer i Ellebæk, og været i kontakt med adskilligt flere. Vi har besøgt personer individuelt og ydet støtte, omsorg og praktisk hjælp. De frihedsberøvede, som vi har besøgt, kommer fra 10 forskellige lande og tæller 2 kvinder og 16 mænd. Se uddybende beskrivelse under punkt 2, "Dokumentation".

I løbet af besøgene har vi ført journal over vores samtaler med de frihedsberøvede. Denne dokumentation har givet os et indblik i forholdene i Ellebæk, som de opleves af de frihedsberøvede og os, der besøger dem. Det har i høj grad været de frihedsberøvede, der har sat dagsordenen i samtalerne.

I det følgende redegør vi først for de overordnede problemer, vi er stødt på. Det første kapitel er en opsummering af nogle af de mest centrale problemer, vi har identificeret i forbindelse med vores kontakt med de frihedsberøvede i Ellebæk. Kapitel 2 udgør en detaljeret dokumentation i form af udvalgte eksempler, som underbygger opsummeringerne i Kapitel 1.

Indholdsfortegnelse

1. Rekapitulation af centrale problemer i dokumentationen	2
1.1 Uregelmæssigheder i behandling af ansøgninger om besøgstilladelse (pkt. 2.1)	2
1.2 Forværret fysisk og mental sundhed blandt frihedsberøvede (pkt. 2.2, 2.3 og 2.12)	2
1.3 Mistanke om torturofre i Ellebæk og manglende torturudredning (pkt. 2.4)	3
1.4 Magtmisbrug, fysisk og psykisk vold begået af Kriminalforsorgens vagter (pkt. 2.5)	3
1.5 Politiets behandling af de frihedsberøvede og omstændighederne omkring deportationer fra Ellebæk (pkt. 2.6 og 2.7)	3
1.6 Mistillid til advokater og retssystemet samt manglende indsigt i og forståelse for egen sag blandt frihedsberøvede (pkt. 2.8 og 2.9)	3
1.7 Kritisabel brug af isolationsfængsling (pkt. 2.10)	4
1.8 Manglende kommunikation mellem enheder (pkt. 2.11 og 2.8)	4
1.9 Netværk og kontakt til omverdenen (pkt. 2.14 og 2.12)	4
2. Dokumentationen	4
2.1 Besøgstilladelsesproces	5

2.2 Mentalt helbred	7
2.3 Fysisk helbred	8
2.4 Tegn på tortur	9
2.5 Vagters opførsel	10
2.6 Politiets opførsel	11
2.7 Omstændigheder vedr. anholdelser	12
2.8 Oplevelser med advokater	13
2.9 Deportationsprocesser	14
2.10 Isolationsfængsling	15
2.11 Erfaring med myndighedernes håndtering af sagsakter/dokumenter	16
2.12 Beretninger om hverdagens gang	16
2.13 Aktivitetstimer	17
2.14 Netværk i Danmark og forhold til andre frihedsberøvede	18
2.15 Øvrige kommentarer vedr. situationen i Ellebæk under COVID-19	18

1. Rekapitulation af centrale problemer i dokumentationen

1.1 Uregelmæssigheder i behandling af ansøgninger om besøgstilladelse (pkt. 2.1)

Vi har oplevet en meget uregelmæssig behandling af ansøgninger om besøgstilladelser. I nogle tilfælde sker godkendelsen inden for 5 hverdage, og følger dermed Kriminalforsorgens egen svarfrist. Lige under halvdelen af tilladelserne er enten ikke blevet godkendt eller har haft en forlænget proces, der har krævet at både vi og den frihedsberøvede har skullet rykke for behandlingen af ansøgning flere gange. Ligesom retningslinjerne for besøgstilladelsesprocessen kræver, at det er den frihedsberøvede, der informerer administrationen om mødet efter tilladelsen er blevet godkendt, hvorfor den frihedsberøvede endnu en gang skal henvende sig til kontaktpersonen og administrationen for at aftale mødet. Det er ligeledes en udfordring for pårørende uden for Ellebæk, der ønsker at besøge deres venner og familie i Ellebæk. Dette er et problem, da det skaber en barriere for at modtage besøg, som bidrager til yderligere isolation af de frihedsberøvede. Den krævende og ofte langtrukne ansøgningsproces kan medføre at de frihedsberøvede ikke når at få et besøg i løbet af den tid, de tilbringer i Ellebæk. Desuden kan det betyde, at den frihedsberøvede i løbet af processen mister motivationen, tilliden til at systemet virker og troen på at kontaktpersonen ønsker at møde dem. Det er vores oplevelse, at ressourcestyrke og indsigt i dansk bureaukrati er en fordel ift. at få besøgstilladelse, hvilket skaber en skævvridning ift. hvem, der har mulighed for at få besøg og hvem, der har mulighed for at opnå adgang til Ellebæk.

1.2 Forværret fysisk og mental sundhed blandt frihedsberøvede (pkt. 2.2, 2.3, 2.5 og 2.12)

Et flertal af de frihedsberøvede i Ellebæk udviser tegn på depression, paranoia, dyb mistillid og koncentrationsbesvær, og giver selv udtryk for det. Mange behandles med psykofarmaka, såsom sovemedicin. Der er eksempler på frihedsberøvede, der tror, at forholdene i Ellebæk hemmeligholdes for den danske befolkning. Flere beretter, at de har tabt sig meget efter at være kommet til Ellebæk grundet manglende appetit og dårlig kost. Ofte udtrykker de frihedsberøvede selv bekymring over, at opholdet i Ellebæk påvirker deres mentale helbred og fremhæver herunder særligt den manglende mulighed for at bevæge sig og holde sig aktiv. Mange fortæller desuden, hvordan hård behandling fra vagterne kan bidrage til paranoia, depression og manglende tillid til systemet og fagpersoner i øvrigt.

Selv mord og selvmordstanker er ofte forbundet med skam, og er af hensyn til de frihedsberøvede taget ud af dokumentationen for yderligere at sikre anonymitet. Mindst 3 ud af de 18 frihedsberøvede, som netværket har været i kontakt med, har dog fortalt, at de har tænkt på at tage deres eget liv efter at være blevet indespærret i Ellebæk. En fortalte personalet i Ellebæk om sine selvmordstanker, hvortil disse reagerede med at isolationsfængsle ham i 19 dage.

Der foretages ingen systematisk helbredstjek ved frihedsberøvelsens begyndelse. Enkelte frihedsberøvede fortæller, at de ikke har kunnet få adgang til behandling for fysiske og psykiske helbredsproblemer.

1.3 Mistanke om torturofre i Ellebæk og manglende torturudredning (pkt. 2.4)

Nogle af de frihedsberøvede fortæller os, at de er blevet mishandlet eller har været udsat for tortur i deres oprindelsesland. Der gennemføres ikke systematiske torturudredninger i Ellebæk, og de frihedsberøvede oplyses ikke om FN's Torturkonvention eller Den Europæiske Torturkonvention, der beskytter torturofre for frihedsberøvelse, som Danmark har tiltrådt¹.

1.4 Magtmisbrug, fysisk og psykisk vold begået af Kriminalforsorgens vagter (pkt. 2.5)

Som besøgende møder vi primært venlige og kompetente vagter. Flere frihedsberøvede har dog berettet om fysisk vold fra vagterne mod dem selv eller andre. Derudover peger flere frihedsberøvede på, at der er en generel atmosfære af psykisk vold. Der er eksempler på trusler fra vagter mod de frihedsberøvede, fortielse af selvmord, nægtelse af måltider, forkortelse af tidsintervaller for ophold i gård og bevidst opretholdelse af en utryg stemning. En vagt er eksempelvis citeret af en frihedsberøvet for at sige "Hvad der sker i Ellebæk, bliver i Ellebæk."

¹ "Frihedsberøvelse" (Institut for Menneskerettigheder, 2012, side 6):

https://menneskeret.dk/files/media/dokumenter/status/2012/status_2012_imr-frihedsberoevelse.pdf

1.5 Politiets behandling af de frihedsberøvede og omstændighederne omkring deportationer fra Ellebæk (pkt. 2.6 og 2.7)

De fleste frihedsberøvede beretter om ydmygende behandling af politiet, hvilket både viser sig ved fysisk og psykisk vold, blandt andet når politiet regelmæssigt forsøger at presse frihedsberøvede til at samarbejde. I denne sammenhæng er der eksempler på, at politiet ikke følger lægefaglige anvisninger, og forsøger at tvangsdeportere personer med helbredsproblemer. Politiet har givet urigtige oplysninger om de frihedsberøvedes asylsag, og lavet vittigheder om deportationer foran de frihedsberøvede. De fleste deportationer foretages uanmeldt og som oftest om natten, hvilket ifølge flere frihedsberøvede bidrager til en tilstand af usikkerhed af ængstelighed da de aldrig ved, hvornår det bliver 'deres tur'.

1.6 Mistillid til advokater og retssystemet samt manglende indsigt i og forståelse for egen sag blandt frihedsberøvede (pkt. 2.8 og 2.9)

De frihedsberøvedes relation til beskikkede advokater er almindeligvis svingende. Der er eksempler på meget langsom sagsbehandling, og at nogle frihedsberøvede aldrig hører fra eller møder deres advokat.

Det virker tilfældigt, i hvilken grad de frihedsberøvede er oplyste om deres rettigheder, da der ikke oplyses om dette på nogen systematisk måde. Der er eksempler på vigtige oplysninger, der ikke videregives til advokaten på grund af manglende viden om rettigheder, sprogbarrierer og generel mistillid til advokater og den juridiske proces for fristforlængelse, der føres over video. Den dybe mistillid, som nogle af de frihedsberøvede får til retssystemet, gør, at flere har forestillinger om, at de beskikkede advokater ikke repræsenterer de frihedsberøvedes sag.

1.7 Kritisabel brug af isolationsfængsling (pkt. 2.10)

Der er eksempler på isolationsfængsling af frihedsberøvede i op til 15 dage ved tilfælde af voldelig adfærd eller besiddelse af mobiltelefon. Der er desuden eksempler på isolationsfængsling i op til en måned, uden at den frihedsberøvede har forstået begrundelsen. Der er også eksempler på, at frihedsberøvede, som man har mistanke om, vil begå selvmord eller selvskade, bliver tvunget afklædte ind i en observationscelle, uden adgang til rent tøj eller bad. Ifølge FN bør isolation under varetægt som pressions afskaffes².

1.8 Manglende kommunikation mellem enheder (pkt. 2.11 og 2.8)

Der er eksempler på, at dokumenter går tabt i forbindelse med sagsbehandling hos politi, Kriminalforsorgen, sundhedspersonale og advokater.

² "Frihedsberøvelse "(Institut for Menneskerettigheder, 2016, side 22):
https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/dokumenter/udgivelser/status/2015-16/delrapporter_m_ed_issn/status_2015-16_-_delrapport_om_frihedsberoevelse_-_issn.pdf

1.9 Netværk og kontakt til omverdenen (pkt. 2.15 og 2.12)

Netværk og kontakt til omverdenen er meget begrænset for de frihedsberøvede. Mange af dem, vi har besøgt, har ikke haft andre besøgende. Besiddelse af egen telefon og adgang til internet er ikke tilladt, og mønttelefonen er dyr at bruge. Det gør det meget vanskeligt at holde kontakt til omverdenen. Mange oplever også at blive nægtet adgang til at slå numre op i deres telefon.

2. Dokumentation

Eftersom vi har noteret personfølsomme oplysninger, har vi valgt at anonymisere personerne ved en tilfældig navngivning, hvor hver person navngives med ét bogstav ud fra alfabetet. Grundlæggende oplysninger om de personer, vi har besøgt er, at de er født i: Iran, Sri Lanka, Nigeria, Marokko, Irak, Uganda, Somalia, Kuwait, Colombia og Etiopien. Længden af frihedsberøvelsen af disse personer spænder fra 3 uger til 11 måneder, hvoraf størstedelen af dem er frihedsberøvet i mere end 6 måneder.

2.1 Besøgstilladelsesproces

Ellebæk Kontaktnetværk har i alt søgt om 23 besøgstilladelser, hvoraf 18 tilladelser har ført til besøg. Fordelingen ser således ud:

- 12 besøgstilladelser blev godkendt indenfor 5 hverdage (A, B, C, H, M, N, P, Q, R, S, V, X).
- 9 besøgstilladelser blev først godkendt efter op til 2 måneders ventetid, hvor opfølgning hos Kriminalforsorgens administration var nødvendig (D, E, F, G, J, L, O, T, U).*
- 2 besøgstilladelser blev ikke godkendt (I, K).

*Ud af de 9 tilladelser blev 3 ikke anvendt til besøg. G og U henvendte sig ikke igen efter tilladelsen blev godkendt, og O var ikke længere i Ellebæk.

Vedr. D.

Det tog to måneder før min besøgstilladelse gik igennem. Jeg ringede til Ellebæk, og spurgte ind til processen. Først fik jeg at vide, at jeg ikke havde ansøgt, men jeg refererede til e-mailen og de tjekkede efter i deres system. Her kunne de se, at de havde modtaget ansøgningen to måneder forinden, men ikke havde behandlet den endnu. Kun fordi jeg ringede derop og spurgte ind til den, gik den igennem.

Vedr. L.

Det tog halvanden måned at blive godkendt til besøg. Da jeg ringede til Ellebæk en uge efter at have sendt besøgsanmodningen, fik jeg at vide, at jeg ikke var godkendt. Dette kunne jeg ikke forstå, derfor blev jeg viderestillet, og viderestillet igen. Uden svar. Et par

uger efter rykker jeg igen per mail. Her får jeg at vide, at jeg har udfyldt besøgsanmodningen forkert. Det havde jeg ikke, hvilket jeg kunne dokumentere, da besøgsanmodningen var indsendt via mail. Herefter tog det to dage at blive godkendt. L fortalte desuden, at han havde haft samme problem med en veninde, der skulle besøge ham, som heller ikke var blevet godkendt endnu.

Vedr. F.

Efter ikke at have hørt noget i en uge, ringede jeg til Ellebæk og fik besked om, at min ansøgning endnu ikke var blevet behandlet. Da jeg stadig ikke havde fået besked efter et par dage, ringede jeg igen og fik fat i en ny medarbejder, som ikke ville slå min ansøgning op i systemet. Han nægtede på trods af, at jeg insisterede og oplyste ham om, at jeg tidligere havde talt med en kollega, der nemt kunne finde min ansøgning ved at slå op på F's fødselsdato. Jeg nævnte også flere gange, at F stod til at skulle sendes til Italien om fredagen (samtalen var mandag), og at jeg meget gerne ville se hende inden. Efter lang snak lagde han på, uden at have hjulpet. Dagen efter ringede jeg endnu engang og fik fat i en medarbejder, der slog min ansøgning op og sagde, at den ikke var sendt videre i systemet. Han sørgede for at sende den videre og samme dag (tirsdag), fik jeg besøgstilladelse.

Vedr. G.

Jeg ansøgte om besøgstilladelse via e-mail. Det tog en måned, før tilladelsen gik igennem. Jeg ringede 2 gange, begge gange bekræftede personalet at have modtaget ansøgningen, men at den fortsat ikke var blevet behandlet. De sagde, at de ville sige det videre og bede om at få den behandlet hurtigst muligt. Tre uger efter andet opkald havde jeg fortsat ikke fået svar. Herefter ringede jeg 4 gange i løbet af to dage, hvor jeg insisterede på at få den behandlet. Jeg blev bedt om at ringe tilbage tre gange, fordi ingen af dem, jeg fik fat i, havde "styr på den slags". Endelig fik jeg fat i en, der ville se på det med det samme. Personen besvarede min e-mail og skrev: "flere har forsøgt og forstørre dit billede. Det kan man godt, men teksten kan ikke læses. Kan du eventuelt tage et nyt billede og vedhæfte det til mailen i stedet?" (et billede af ansøgningen om besøgstilladelse taget med min mobil). Ingen af dem, der var stødt på problemet, henvendte sig til mig ved at besvare min e-mail. Efter at have modtaget denne mail sendte jeg et nyt billede af min ansøgning, og ansøgningen gik igennem næste dag. Jeg har sendt korrespondancen til vores e-mail. Jeg hørte aldrig fra G.

Vedr. I.

Min besøgstilladelse gik aldrig igennem. Jeg søgte over e-boks, og fik dagen efter et uopfordret opkald fra Kriminalforsorgen om, at I. ikke var i Ellebæk. Jeg ringede derefter til Ellebæk, og modtog samme besked om, at I. ikke er i Ellebæk. Herefter taler jeg med de andre i Kontaktnetværket om den frihedsberøvede, som igen ringede fra Ellebæk og sagde, at han stadigvæk var i Ellebæk og gerne ville have besøg. Jeg ringede igen, men kriminalforsorgens medarbejder fastholdt, at vedkommende ikke var indsat. Det lykkedes mig aldrig at komme på besøg, og I blev sidenhen løsladt til Kærshovedgård efter cirka 5 måneder i Ellebæk.

Vedr. J.

Jeg ansøgte d. 11/12/19. I start januar 2020 blev jeg ringet op af L (J.s roomie, der hjalp ham meget), der ikke forstod hvor "jeg blev af". De havde ikke forstået, at de selv skulle

kontakte mig, når tilladelsen var gået igennem. Det viste sig, at den blev godkendt få dage efter ansøgningen. Så pga. forvirring/uvidenhed fra de frihedsberøvede omkring processen tog det to måneder, før jeg kom ind og besøgte J.

Vedr. K.

Jeg ansøgte via e-mail d. 11.12.2019. Jeg fulgte op lidt over en uge efter, hvor jeg mødte ubehjælpssomme vagter, der sendte mig videre og videre og ikke ville udtale sig om, hvorvidt jeg var godkendt eller ej. Da jeg endelig kom igennem til en vagt, der ville slå min ansøgning op halvanden måned senere, fik jeg at vide, at K ikke var i Ellebæk længere.

Vedr. E.

Jeg ansøgte via e-mail, men begge gange gik mine besøgstilladelser 'tabt'. Da de blev sendt igen efter en samtale med personalet i Ellebæk, blev de godkendt samme dag.

Vedr. T.

Jeg hørte intet fra T i 8 dage efter at have ansøgt. Jeg ringede til Ellebæk og fik at vide, at jeg var blevet godkendt, men at de ikke ville give mit telefonnummer til T, fordi det var imod reglementet (hvilket jeg ved ikke er sandt). Jeg oplevede vagten som aggressiv og anklagende, hvilket han også kort tid efter vores første samtale ringede og undskyldte for, og derefter kunne jeg sætte en aftale op med T igennem ham. Det viste sig, at aftalen blev lavet uden T's samtykke og uden at informere ham om det, og han var derfor meget overrasket og forvirret, da han blev hentet ind til vores 'aftale'.

Vedr. U. og O.

Jeg ansøgte om begge besøgstilladelser via e-mail. 7 dage efter ringede jeg til Ellebæk, da jeg fortsat ikke havde hørt noget. Jeg fik fat i én, der ikke vidste noget om processen for besøgstilladelser, som bad mig ringe tilbage senere samme dag. Der fik jeg fat i en ny person, der sagde, at de ikke kunne se ansøgningen om at besøge U. i systemet. Ansøgningen om at besøge O kunne de godt se, men at den lå "passivt" i systemet, dvs. at de ikke gik videre med den. Personen sagde, at de ville se på det og vende tilbage. Et kvarter efter ringede personen tilbage og sagde, at de havde fundet ansøgning til U, og at begge ansøgninger nu var godkendt.

2.2 Mentalt helbred

Vedr. N.

Generelt om N: Har ringe appetit og taler åbent om, at han ikke ønsker at spise for meget eller usundt. Han spiser kun lidt af den mad, som jeg har med til deling og fortæller, at han træner ca. 3 timer hver dag. Han fokuserer meget på at holde sig sund og snakker om, at han bruger det som afledning. N har en konstant rysten på hænderne. Han har mistillid til systemet, særligt sin advokat. Han er plaget af tilbagevendende mareridt.

Vedr. B.

B opfattes generelt som et meget stærkt og robust menneske. B udviste til tider apati for sin situation i løbet af besøgene over de 6 mdr., jeg besøgte ham. Dog må hans lyst til besøg være et tegn på overskud, i sammenligning med mange andre. B fortæller også, at han

forsøger at skabe sig rutiner, fx at se TV, deltage i gudstjeneste, undervisning osv. Endvidere er han en stor ressource og støtte for de andre frihedsberøvede i Ellebæk.

Vedr. A.

Jeg besøger A kort tid efter et selvmord den 4. juni 2019 i Ellebæk. A var den første, der fandt den afdøde, da vagterne besluttede at sende ham ind i den celle, som den afdøde havde forsøgt at holde lukket.

Da jeg møder A ca. to uger efter hændelsen, er han meget oprevet. Han taler usammenhængende, fortæller om det syn, der mødte ham bag døren, hvor den frihedsberøvede havde hængt sig. Han bryder flere gange grædende sammen, og rejser sig op og sætter sig ned flere gange i løbet af samtalen. A fortæller også om den mishandling, han har oplevet tilbage i sit hjemland og om sin familie. Jeg får mistanke om, at han har været udsat for tortur, og sender en anmodning om torturudredning til A's advokat. A bliver dog løsladt kort tid efter, og torturudredningen blev ikke foretaget. Jeg spørger A, om han ønsker at tale med en psykolog, og om han er blevet tilbudt dette. Til det svarer han, at han ikke véd, hvad han skal bruge en psykologsamtale til.

Generelt fremstår A som værende i stor smerte og frustration. Også efter løsladelsen, hvor jeg holder kontakt med A, fremstår han ofte usammenhængende i sin tale. Han hopper fra emne til emne, og virker til at have svært ved at koncentrere sig og følge en samtale og lytte til det budskab, jeg forsøger at give.

Over et halvt år efter løsladelsen fra Ellebæk, hvor A bor på Kærshovedgård, virker han stadig psykisk dårlig. A er ofte grådlabil, og til møde med sin advokat, når advokaten stiller kritiske spørgsmål, begynder A at græde, ligesom han også skal 'reguleres' af tolken for at svare konkret på spørgsmål, og stoppe sin talestrøm. Advokaten spørger ind til A's helbred, hvortil A svarer, at han har det psykisk dårligt. Advokaten fortæller, at han vil indhente hans helbredsjournal.

Vedr. J.

J udtrykker et behov for at se en psykolog, selvom "in my country, no psychology". Efter jeg har lært ham at kende, fortæller han mig, at han godt vil se en psykolog, men at han i stedet blot får piller. Han oplyser mig om, at mange i Ellebæk får sovepiller.

Vedr. S.

S's mentale helbred virker umiddelbart til at være godt. Han tager ikke medicin. Han har traumer fra sin barndom og ungdom, men han virker mentalt stabil og rask. Han er også selv af den opfattelse. Han har mistillid til systemet.

Vedr. C

Jeg besøgte C en gang, men derefter frabad han sig flere besøg pga. det var for hårdt for ham. Han sagde det samme til sin pårørende, der også besøgte ham. Jeg valgte at sende breve til C, hvorefter vi oprettede en brevkorrespondance. C fortæller i brevene, at han stadigvæk ikke magter at få besøg og gentager, at han har det svært og derfor fravælger alt besøg. C er sikker på, at han bliver hjemsendt til døden og skriver, at ingenting betyder noget længere. Jeg foreslår, at han beder om psykologhjælp. C skriver, at han efter at have

fortalt en vagt, at han ikke havde lyst til at leve, blev sat i isolation i 19 dage. C blev ikke tilbudt psykologbistand eller samtaler med en professionel.

Vedr. Q.

Q beretter, at han har søvnproblemer i Ellebæk og dagligt tager sovemedicin.

Vedr. V.

Efter 5 måneder i Ellebæk fortalte V, at han var træt og modløs.

Vedr. P.

P klager over systemet. Han er ked af, at der ikke er nogen, som tager sig tid til at snakke med ham, eller forklarer ham omstændighederne omkring frihedsberøvelsen. Han forstår ikke, hvorfor han skal være der. Han føler sig latterliggjort af vagter og systemet og er meget bekymret over forholdene i Ellebæk. Ydermere understreger han, at han gentagne gange har gjort det klart for retten, at han ikke vil underskrive repatrieringsaftalen, eftersom det ville medføre en sikker død. Han mistænker dem for, at de nedbryder ham psykisk, så han underskriver aftalen.

2.3 Fysisk helbred

Vedr. N.

N fortæller, at han har tabt sig syv kilo i løbet af de første to måneder i Ellebæk (tidl. 75 kg., nu 68).

Vedr. D.

Efter den tvungne indlæggelse på hospitalet (hvor politiet prøvede at spore kokain i ham), har D været syg, og haft dårligt helbred.

Vedr. Q.

Q tager medicin morgen og aften. Q har mange smerter omkring sit mistede øje, og tager derfor stærk medicin. Siden han blev frihedsberøvet, har han haft problemer med sit blodtryk og sin hjerterytme. Første gang politiet forsøger at deportere ham, hvor han gør modstand, kommer han på hospitalet, hvor de registrerer, at hans blodtryk er ekstremt højt. Anden gang politiet forsøger at deportere ham, hvor han også gør modstand, og hvor piloten kræver, at han bliver taget af flyet, bliver han også sendt på hospitalet. Lægen vurderer, at hans hjerte er for dårligt til, at han kan komme på et fly. Desuden finder lægen ud af, at Q har mavesår. Q har flere gange oplevet, at en læge har givet ham indtrykket af, at han kan få en øjenoperation for at få et kunstigt øje, men dette er efterfølgende blevet trukket tilbage med forklaringen om, at han først skal have opholdstilladelse. Q er stadig i tvivl om bevillingsmuligheder for operation, da han er blevet givet diverse forklaringer.

Vedr. J.

J har sår på ryggen efter politisk fængsling i Sri Lanka i 9 måneder. J har desuden problemer med hjertet. Højt kolesteroltal. Får taget blodprøver på Vestre Fængsels Hospital, det lader til, at alle de frihedsberøvede får taget blodprøver. Tager afstand fra rygning.

Vedr. S.

S's fysiske helbred er godt. Han laver styrketræning hver dag på sit værelse, og tager afstand fra stoffer og rygning.

Vedr. V.

V har tiltagende problemer med synet på sit ene øje. Har været til lægen, men de har ikke kunnet hjælpe ham, og kan heller ikke sende ham til en specialist/øjelæge.

Vedr. C.

C fortæller at han har søvnproblemer, men holder sig fysisk i gang ved styrketræning sammen med én på hans afdeling.

Vedr. X.

X fortæller, at han har tabt sig meget siden han kom til Ellebæk pga. dårlig kost og er frustreret over, at hans krop ikke føles sund/rask.

Vedr. P.

P har tabt sig over ti kilo i de tre-fire måneder, han har været frihedsberøvet. Han savner tid og muligheder for motion og gåture.

2.4 Tegn på tortur

Vedr. N.

Generelt: Siden første besøg har N flere gange nævnt, at han er blevet slået under sin fængsling i Iran. Fængslingen varede 81 dage, og han fortæller om slag omkring skridtet og om at blive overhældt med vand i lang tid. Efterfølgende mail sendt til advokat med opfordring om, at kontakte Amnestys lægegruppe med henblik på torturudredning. N vil gerne selv have en undersøgelse af Amnestys læger.

Vedr. A.

A er blevet påført tortur af sine familiemedlemmer i hjemlandet. Jeg sender min bekymring om dette til A's advokat, men da A løslades kort tid efter, bliver der aldrig foretaget en torturudredning.

Vedr. Q.

Q har været udsat for tortur i Nigeria, hvor han fik fjernet et øje. Q er engageret i IPOB (Indigenous People of Biafra) som den nigerianske regering har sat på terrorlisten. Q's søster blev myrdet efter, at Q. havde skjult sig i hendes hjem. D. 05/03-2020 sendte jeg en e-mail til Q's advokat med opfordring om at kontakte Amnestys lægegruppe med henblik på torturudredning.

Vedr. J.

J har sår på ryggen efter at have været udsat for tortur i fængsel i Sri Lanka, hvor han sad som politisk fange i 9 måneder. Han vidste ikke, at denne information var vigtig for hans

juridiske proces, og det var kun pga. at jeg blev bekendt med denne information, at hans advokat er blevet opmærksom på dette, og har fået taget billeder af ryggen.

2.5 Vagters opførsel

Vedr. D.

Den første gang, jeg besøgte D, blev jeg bedt om at gå 12 min. før besøgstiden officielt var ovre. Vi var ikke færdige med vores snak, men vagten mente, at jeg skulle være ude af matriklen 19.45 og at jeg på ingen måde kunne nå ud på 5 min.

Vedr. J.

Jeg har besøgt J flere gange. Normalt går det fint, og J har fået hjælp fra sin værelseskammerat til at booke tider. Da værelseskammeraten blev overflyttet til Sandholm, havde J nu uden hjælp booket min besøgstid "forkert", og da jeg kom derop for at besøge ham d. 19/2/20, stod der ikke nogen booking i systemet. Jeg prøvede at forklare vagterne, at jeg havde aftalt med J et møde denne eftermiddag, men lige meget hjalp det. Ellebæk var helt stille og der var masser plads i besøgsrummene, men jeg måtte efter flere forsøg og telefonopkald ude på parkeringspladsen med forvirrede J tage slukøret fra Ellebæk - uden at få lov til at se ham. Jeg taler med overvagtimesteren, som kan citeres for at sige "Nu har jeg forklaret ham, hvordan man booker tid, jeg skal jo ikke kunne sige, hvem der fortalte ham det i første omgang". Det lader til, at det er tilfældigt, hvordan/om de frihedsberøvede bliver ordentligt introduceret til besøgsordningen.

Vedr. P.

Første gang jeg besøgte P, tog jeg min taske med ind til mødet. Den var igennem et sikkerhedstjek, hvorefter en genstand fra min taske forsvandt. Genstanden var min umbrakonøgle til min cykel og begge vagter vidste, at jeg cyklede frem og tilbage. Det tog mig en måned at få den igen. På trods af det, er jeg og P på god fod med vagterne.

Vedr. C.

C fortæller en vagt, at han ikke har lyst til at leve, hvorefter der kommer tre vagter en halv time efter, og fører ham i isolationscellen. C skriver, at det var en voldsom oplevelse: De tog tøjet af ham og tvang ham ned (kun iført underbukser) på gulvet, hvor de fastholdte ham i ti minutter, før de førte ham til isolationscellen. C sad i isolation i 19 dage.

Vedr. S.

S synes, at vagterne generelt er arrogante og selvhævdende, og derfor kan han ikke lide dem. Han har dog ikke haft nogen direkte ubehagelige oplevelser med vagterne. Det tog vagterne 15 min. at bringe S til besøgslokalerne. Jeg var der 15.15, var kommet gennem sikkerhedstjek og sad i besøgslokalet 15.20, og S kom ind 15.30. Så der blev skåret 15 min. af vores besøg. Det var fint nok for os, men for en familie er de minutter dyrebare. Det er ærgerligt, hvis det er kutymen. Min egen oplevelse med vagterne er behagelig. De gav mig lov til at sidde med min mobil fremme og skrive et brev ned inde i entréen i bygningen med besøgslokaler.

Vedr. X.

X har oplevet at blive overfaldet fysisk af en vagt, da han bad om hjælp til at oversætte noget over telefonen inde fra fængslet. Han fik hjælp af en anden vagt til at anmelde episoden, og selvom der ikke er kommet svar tilbage på det, virker det til, at klagen sammen med en organiseret sultestrejke i hans afdeling har hjulpet på vagtens opførsel.

Vedr. Q.

Q oplever gentagne gange, at vagterne taler til ham på dansk, selvom han ikke er dansktalende. Når Q har svaret tilbage på engelsk, er han igen blevet talt til på dansk, hvilket han har oplevet som nedværdigende.

Vedr. B.

B fortæller, at nogle vagter er venlige, imens andre ikke er. B fortæller om en vagt, han talte godt med, men også om at en anden frihedsberøvede blev fysisk overfaldet af en vagt for at have en cigaret på sig indenfor. Ved privat samtale efter B's løsladelse fortæller han, at en vagt Ellebæk på et tidspunkt har sagt, "Hvad der sker i Ellebæk, bliver i Ellebæk". B fortæller generelt om forholdene i Ellebæk, som er meget kummerlige og præget af dårlig behandling af vagterne. Efter et selvmord d. 4 juni 2019 fortæller han, at vagterne slet ikke talte om det, og at han fik indtrykket af, at han og de andre frihedsberøvede kan dø inde i Ellebæk, uden at der er nogen, der får det at vide. Under besøgene fortæller B også om episoder, hvor vagter har tæsket andre frihedsberøvede for små regelbrud.

Vedr. X. og V.

X oplevede, at meget af personalet blev skiftet ud og at behandlingen af de frihedsberøvede generelt blev forbedret i den tid, hvor der var øget mediebevågenhed på Ellebæk (jan-feb 2020). V oplevede dog ikke at dette var tilfældet, da jeg spurgte ham, om han kunne genkende dette. Han fortæller blot, at der er stor udskiftning i personalet, og at 'nogle er gode, nogle er dårlige'.

Ved besøg i januar 2020 overhørte jeg fra vagterne: En mand er blevet kørt til hospitalet efter at være blevet slået. Umiddelbart lyder det som om, at det er en af vagterne, der har gjort det. "Hvis jeg skal anklages for vold..." siger en af vagterne i samtalen, hvorefter de taler om hændelsen. Det er dog ikke helt til at høre, hvad der specifikt er sket.

2.6 Politiets opførsel

Vedr. D.

D fortæller, at politiet pludselig en dag dukkede op hjemme hos ham. De havde fået et tip om, at han havde kokain, og undersøgte ham uden at finde noget. De fandt heller ikke noget i hans taske, eller da de endevendte hans hjem. Mange ting blev ødelagt og iflg. D også hans pas (deraf de efterfølgende problemer for hans ophold i DK). Iflg. D blev han indlagt på hospitalet og fik en væske indsprøjet for at undersøge hans krop for kokain. Man fandt ingen tegn derpå, men det fik efterfølgende helbredsmæssige konsekvenser. Han har vist mig officielle papirer, der viser, at politiet havde fået inddraget godkendelsen til at ransage hans hjem. Ifl. D er politiet korrupt og betalt af bl.a. D's tidligere danske

arbejdsgiver. D mener i øvrigt, at politiet med vilje ikke førte ham fra Ellebæk til sit møde med den Nigerianske Ambassade, da de var på besøg i København fra Stockholm, og derfor ikke lykkedes med at deltage i mødet.

Vedr. B.

B fortæller, at han efter løsladelsen aldrig har modtaget sine to telefoner, som politiet konfiskerede fra ham ved anholdelsen.

Vedr. T.

T fortæller, at politiet reagerede med indifferens, da han fik stjålet alle sine penge fra sin celle i Ellebæk.

Vedr. Q.

Den 12.12 2019 fortalte politiet Q, at hans ansøgning om humanitær opholdstilladelse var blevet afvist. Q havde ikke fået noget at vide fra sin advokat. Ifølge Q havde han modtaget et brev i 2017, hvor der stod at processen om humanitær opholdstilladelse kunne tage 7 mdr. Jeg får kontakt til hans advokat, som oplyser, at hans ansøgning om humanitær opholdstilladelse ikke er blevet afsluttet endnu, og derfor har politiet talt usandt til Q.

Vedr. P.

P fortalte mig om en dag, hvor politiet ankom til Ellebæk og sagde, at nu var han klar til at komme 'hjem' til Irak, fordi han havde underskrevet papirerne. P bad om at tale med vedkommende, der havde givet dem den information, men efter fem minutter tog politiet af sted igen. P vil ikke underskrive sin egen dødsdom, så derfor har han ikke tænkt sig at skrive under på hjemsendelsespapirerne. P har flere gange oplevet, at politiet joker med hans deportation.

2.7 Omstændigheder vedr. anholdelser

Vedr. N.

N blev kørt direkte fra Avnstrup, hvor han boede, til Ellebæk efter at have nægtet at tage til den iranske ambassade for at underskrive papirer på hjemsendelse.

Vedr. D.

D blev anholdt d. 20.07.2019 pga. manglende pas og gyldig legitimation/opholdsgrundlag i landet.

Vedr. B.

B blev tilbageholdt i andet EU-land, som han havde taget til efter afslag på asyl i Danmark. Der blev han anbragt i et udrejsecenter, hvor han fik det indtryk, at hvis han samarbejdede om tilbagesendelsen til Danmark ville hans sag blive genoptaget. Ved sin ankomst til Danmark, blev han dog anholdt med det samme, og hans telefon blev konfiskeret af politiet. Han sad først i Nykøbing Falster arrest i tre dage, og derefter overførtes han til Ellebæk.

Vedr. E.

I forbindelse med at E blev anholdt i et supermarked for at stjæle frugt, opdagede politiet, at

E ikke havde noget gyldigt visum. E fortæller at politiet var meget voldsomme, og E viste mig mange blå mærker på begge arme. E var psykisk skrøbelig og meget bange ved anholdelsen, hvor hun efter eget udsagn græd meget, og kastede op af ubehag ved situationen. Alligevel blev hun efter den voldsomme anholdelse sat 4 dage i detention og efterfølgende overført til Ellebæk.

Vedr. H.

H blev arresteret i København i 5C bussen, hvor politiet kom ind og spurgte efter hans id-papirer. De afhører ham med tolk på Amager station, hvor de sigter ham for "ulovligt ophold" i perioden 18 juni - 18 juli 2019 i Danmark. H er ikke i besiddelse af pas og hans Schengen-visum på 8 dage er udløbet. H forklarer, at han er forfulgt i Uganda og ønsker at søge asyl. De vil ikke svare på hans spørgsmål om asyl-muligheder. De tvinger ham i håndjern og tager ham til et fængsel i Kbh, hvor han er to dage, inden han flyttes til Ellebæk.

Vedr. Q.

Q bliver mødt af to politibetjente på en station (han véd ikke, om det var planlagt). Han forklarede dem sin situation. De tog ham med til politistationen og checkede alting, hvorefter han blev kørt til Sandholm. Senere kom han til Ranum asylcenter.

Vedr. L.

L får efter mange års lovligt ophold i DK et brev i sin e-boks om, at hans asylsag skal revurderes. Det vil sige, at han skal til interview igen med henblik på at vurdere, om han stadig har et beskyttelsesbehov. L fortæller, at han ser dette dagen/aftenen inden, han skal til asylinterview, og at han er fuld den aften, og derfor møder op til asylinterview stadig påvirket af alkohol og meget træt, hvilket gør det svært at gennemføre interviewet. L fortæller, at han er ved at falde i søvn flere gange under interviewet. Han fortæller også, at han er påvirket af alkohol og er meget træt og beder om at få interviewet flyttet til en anden dag, hvilket han dog bliver nægtet. Baseret på dette interview vurderes det, at han ikke længere har beskyttelsesbehov og skal tilbage til Somalia. L kontakter sin advokat for at klage over beslutningen og ansøge om genoptagelse af sin asylsag. Lidt tid efter dette kommer politiet hjem til L, på hans folkeregisteradresse og anholder ham uden varsel, sætter ham en nat i arrest og derefter i Ellebæk. Advokaten har søgt om genoptagelse af hans sag, og har også fortalt L, at han kan forvente at sidde i Ellebæk i cirka tre måneder, hvorefter de vil få svar på genoptagelsen af hans sag. Advokaten har også fortalt ham, at lykkes det ikke, vil sagen blive forelagt Den europæiske Menneskerettighedskommission. L har ikke skrevet under på udrejsepapirer.

Vedr. J.

J kom første gang til DK i 2014 som politisk flygtning fra Sri Lanka. Han sad i forskellige asylcentre, bl.a. Avnstrup og Thisted, men fik sin sag afvist. Han gik under jorden i (anonymiseret EU-land), men fik sit fingeraftryk undersøgt og blev derefter sendt tilbage til DK, boede hos nogle venner under jorden, men endte på politistationen på Københavns Hovedbanegård.

2.8 Oplevelser med advokater

Vedr. D.

D har haft flere advokater. Han er overbevist om, at de beskikkede advokater ikke arbejder for deres sag, eftersom de modtager penge fra staten og derfor vil kæmpe for flere udvisninger. Svært at forklare ham, at det ikke gælder i DK, og at det ikke nødvendigvis forbedrer sagen at skifte til en privat advokat.

Vedr. B.

Efter cirka fire måneder i Ellebæk får B skiftet advokat. B fortæller, at han her for første gang oplever at blive lyttet til, da de tidligere advokater har været så fraværende, at han ikke engang vidste, hvem der var hans advokat. Dog oplever han også, at advokaten desværre ikke har meget magt over for politiet og dommeren, og B oplever det sådan, at det fremstår som rent formalia, at de overhovedet skal for retten hver fjerde uge.

Vedr. A.

A tildeles advokat kort tid inden sin løsladelse. Efter løsladelsen tilbyder advokaten at afholde et møde om mulighed for genoptagelse af A's sag. A har dog ikke sine sagsakter, hvorfor disse skal indhentes af advokaten fra Udlændingestyrelsen. Det første møde afholdes d. 23.09.2019. Sagsakterne er først indhentet 18.12.2019. Jeg rykker advokaten to gange, og advokaten rykker Udlændingestyrelsen mindst én gang.

Vedr. H.

H betegner 2 advokater som "politiadvokater". H fortæller, at dommeren under et retsmøde siger, at han skal løslades fra fængslet, fordi han har været i Ellebæk i for lang tid. Ifølge dommeren skulle han flyttes til Sandholm, men politiet nægtede. To dage før hans advokat kommer til Ellebæk, får han at vide, at han vil blive deporteret. Desuden oplyser politiet, at grundet udskiftning af H's sagsbehandler, er hans tid i Ellebæk blevet forlænget.

Vedr. J.

Jeg får at vide fra J, at han har været politisk fængslet i 9 måneder i Sri Lanka og er blevet slået. Dette er advokaten ikke oplyst om, så jeg ringer til advokaten og fortæller det. Advokaten tager billeder af J's ryg som bilag til sagen. Ligesom hos andre frihedsberøvede, udvikler der sig efter lidt tid en forestilling om, at det ville hjælpe at skifte til en privat advokat, at det er pga. advokaten, at sagen ændrer sig frem for den enkeltes sag. Det er tydeligt, at kulturelle forskelle spiller ind i vurderingen af, hvad en statsautoriseret person betyder (at det ikke nødvendigvis er en korrump person/én der kæmper på statens side om at udsende), og det viser sig relevant at forklare de frihedsberøvede dette.

Vedr. P.

P har ikke tiltro til statsautoriserede advokater og overvejer at skifte til en privat. Han har haft dårlig erfaring med en advokat, der ikke har kommunikeret eller besøgt P. Jeg lovede ham at undersøge muligheden for at skifte advokat, uden at det skal koste ham noget.

Vedr. S.

S har aldrig snakket med sin advokat. Advokaten har heller aldrig været med til et video-retsmøde. Han overvejer at skifte til en privat advokat, da han ikke har tiltro til de beskikkede advokater.

Vedr. N.

N oplever, at hans advokat ikke afsætter ordentlig tid til at snakke med ham forud for retsmøder. N oplever, at advokaten taler politiet og dommere efter munden. N beskriver, at han oplever det som forræderi.

Vedr. C

C har ikke tillid til sin advokat. C fortæller ved første besøg, at advokaten ikke sagde noget under video-retsmødet, og at advokaten fortæller C, at der vil blive flere forlængelser end denne forlængelse, og at advokaten forventer, at C vil sidde i Ellebæk i op til 5 måneder. C fortæller, at det gjorde ham modløs. Senere fortæller C, at han nu forstår sin advokat. Jeg opfordrede C til at berette sin advokat om sine bekymringer. Herefter havde C. og advokaten iflg. C. et godt samarbejde.

2.9 Deportationsprocesser**Vedr. H.**

H blev deporteret til andet EU-land i december 2019. Deportationen skete kl. 05.30. To dage forinden kendte H ikke til deportationstidspunktet. Det var udelukkende, fordi en vagt valgte at fortælle ham det, da H spurgte ham. H fik at vide, at han ville blive deporteret til by A, og fandt først ud af, at det reelt var til by B, da han var i lufthavnen. Det er uvist i hvilken grad, H's lange frihedsberøvelse var grundet hans modvilje mod at blive sendt til andet EU-land, og i hvilken grad, det var grundet i en langtrukken bureaukratisk proces ift. Dublin-forordningen (5 mdr.).

Vedr. D.

Midt om natten blev han hentet og ført til lufthavnen. Dette er blevet os meddelt fra en anden frihedsberøvet i Ellebæk.

Vedr. Q.

Politiet har forsøgt at deportere Q to gange, siden han blev frihedsberøvet i Ellebæk i oktober 2019. I første forsøg kom politiet uanmeldt for at deportere ham til Nigeria. Q fortalte dem, at han havde for højt blodtryk til at rejse. Politiet tog ham til lufthavnen. Q gjorde modstand og politiet tog ham til hospitalet. Andet forsøg var nogle uger efter, hvor ca. fem politimænd kom uanmeldt. Q blev nøgen-visiteret i et rum i Ellebæk. Politiet sagde til ham, at de gjorde således, "fordi at han sidste gang var voldelig". De lagde ham i håndjern, de tog et bælte om hans ben, og de påførte ham en læderhjelme så han ikke kunne bevæge sit hoved. Politiet behandlede ham meget hårdt under deportationsforsøget. I flyvemaskinen bøjede de ham voldsomt ned under sædet, så de andre passagerer ikke kunne se ham. Han skreg højt, og en politimand slog ham hårdt i nakken med sin albue. Han beretter, at han ikke kunne trække vejret ordentligt. Piloten trådte til og Q blev ført på

hospitalet. Han har stadig mærker efter håndjern, og oplever stadig smerte i sin nakke, da jeg besøgte ham første gang, ca. 3 uger efter denne hændelse.

2.10 Isolationsfængsling

Vedr. N.

N fortæller om en mand, der var vendt tilbage til afdelingen efter at have siddet en måned i isolation. Manden havde ikke fået en begrundelse for isolation og havde det åbenlyst meget dårligt, fortæller N.

N fortæller om en mand, som sidder i en celle alene på tredje måned. N kalder det en "speciel celle", men taler om det som det samme sted, som man tvinges hen, hvis man gør noget, der overtræder reglerne. N afleverer mad til manden gennem sit arbejde i fængslet. Han fortæller, at cellen lugter meget dårligt, at han umiddelbart ikke har adgang til rent tøj og at hans t-shirt er ekstremt beskidt. Han har spurgt en vagt, hvorfor manden sidder der, og har fået som svar, at den frihedsberøvede selv ikke ønsker at være i kontakt med de andre frihedsberøvede. N forklarer, at manden har det åbenlyst dårligt, spiser kun lidt og har meget brug for et bad.

Vedr. D.

D har ikke selv oplevet det, men har mange naboer der har.

Vedr. B.

B var isoleret i 17 dage som straf for at have en telefon på sig.

Vedr. H.

H fortæller om dette rum som et "special room", hvor "people with problems" bliver sat ind, helt afklædte.

Vedr. J.

J har ikke selv oplevet det, men efter et stort slagsmål d. 24/2/20 blev de to involverede frihedsberøvede isolationsfængslet.

2.11 Erfaring med myndighedernes håndtering af sagsakter/dokumenter

Vedr. Q.

Q fortæller, at han ofte får myndighedernes breve på dansk uden oversættelse. Han siger, at han også oplever fejl i deres oversættelser, når tingene er oversat til engelsk. Han pointerer, hvor problematisk det er med oversættelsesfejl i så vigtige dokumenter. Han siger, at han i et "refusal doc." (om hans modvilje mod udvisning fra Danmark) er blevet fejlciteret. Selvom han har påpeget dette, har de ikke korrigeret det. Q fortæller, at han har modtaget papirer om hans videre forløb i asylsystemet, som fuldstændig modstrider, hvad der ender med at ske: eksempelvis fik han et papir om, at han skulle overføres til Ikast, hvor han dagen efter modtagelsen af dette brev, bliver frihedsberøvet i Ellebæk i stedet for. Q udtrykker fortvivlelse ift. at forstå, hvordan politiet og sundhedssystemet kommunikerer i forbindelse med hans sag. Han havde givet samtykke til politiet for at give dem adgang til

hans sundhedsjournal. Hans sygeplejerske bekræftede dette. Senere siger politiet til ham, at de ikke har modtaget aktindsigten. Hans advokat har ikke modtaget den kopi fra politiet, som var Q's ønske. Q er usikker omkring journalens indhold, og han ved ikke, hvordan han skal få overblik over sin egen journal-historik.

2.12 Beretninger om hverdagens gang

Vedr. N.

N fortæller, at man ikke får mad, hvis ikke man er på sit værelse, når den deles ud. Kommer man for sent, kan man risikere at blive nægtet måltidet.

Vedr. D.

Generelt fortæller D: Ingen telefon, intet internet. TV med 30 kanaler. 45 min. udendørs ophold om dagen (fra 08.45-09 og fra 15-15.30). Morgenmad er 8.30, frokost kl. 12 og aftensmad kl. 17.30. Ellers ingen måltider. I D's afdeling bor der 10-20 folk, nu omkring 15.

Vedr. B.

Generelt fortæller B: Morgenmad kl. 8:30, fabrikslignende arbejde, spisepauser og tre gange 15 minutters udetid, hvor man kan trække noget frisk luft eller ryge en smøg. Dagens sidste udetid er kl. 17:30. B fortæller desuden, at den ugentlige gudstjeneste er en stor hjælp takket være præsten og sine frivillige. Desuden fortæller han også, at han i starten arbejdede med at gøre rent, men senere begynder at deltage i engelskundervisningen. Da B. fortæller om undervisningen, får jeg dog indtryk af, at det er et meget lavt niveau, der på ingen måde kan udfordre ham, men at undervisningen udelukkende bruges som tidsfordriv.

Vedr. H.

H fortæller, at han ofte ikke spiser maden, da meget af det smager for dårligt. Han spiser ofte kun ét måltid på en dag.

Vedr. E.

E fortæller, at der ikke er andet at lave i Ellebæk end at se fjernsyn. Vagterne forkorter bevidst deres udetid, så de ikke engang får de 45 minutter.

Vedr. L.

L har været i Ellebæk før, da han første gang kom til DK i 2012. Han fortæller, at det var meget bedre dengang. At man kunne spille ping pong, ryge indenfor etc. og at det er blevet meget værre nu. Jeg spørger, om han har spurgt, om han kan kigge på sin telefon, til hvilket han svarer, at det har han ikke fået lov til. L fortæller også, at politiet regelmæssigt kommer ind i Ellebæk, for at presse folk til at samarbejde. L fortæller at han ikke har noget tøj, og jeg spørger ham, om han ikke har haft adgang til indsamlet tøj og undertøj, hvortil han svarer, at det har han ikke. Jeg spørger ind til undertøj, hvor han svarer, at han ikke har fået rent undertøj efter ankomst. Derfor er det også vigtigt, at hans veninde kan komme med det. Jeg tilbyder L at medbringe tøj til næste besøg, hvis det stadig ikke er lykkedes veninden at komme ind.

Vedr. Q.

Q beskriver, hvordan alt inden for Ellebæk er begrænset. Der er mulighed for sprogskole i engelsk mandag - fredag i 2 timer, men det er et meget lavt niveau, så det er kun for tidsfordriv, ikke for sproglære.

Vedr. J.

Generelt påvirker de fysiske forhold i fængslet J meget. J udtrykker længsel efter bibliotek, fitness og opholdsrum. Klager over bestemte nationaliteters opførsel og fortæller om kulturelle misforståelser mellem frihedsberøvede med forskellige nationaliteter.

Vedr. S.

S har en rutine, hvor han bl.a. træner i sin celle. Han lytter til musik fra fjernsynet på sit værelse. Han hader maden. Han køber mad fra kiosken i stedet.

Vedr. N.

Generelt: N nævner, at der er meget beskidt og at vagterne ofte opfører sig hårdt over for de frihedsberøvede, hvilket ofte skaber konflikt.

Vedr. J.

J beretter at der mandag d. 24/2/20 var stort slagsmål på gangen mellem to frihedsberøvede med forskellige nationaliteter. J forklarer, at der ofte er kulturelle sammenstød og når der er slagsmål, tager det lang tid før vagterne kommer.

2.13 Aktivitetstimer**Vedr. N.**

Generelt: N fortæller, at han træner ca. 3 timer om dagen. N fortæller, at han siden sin ankomst ikke har fået lov til at deltage i den undervisning, der tilbydes til nogle af de frihedsberøvede. Hans indtryk af den kvindelige underviser, der er tilknyttet fængslet, er, at hun bestemmer hvem, der får lov at modtage undervisning, ud fra hvem hun kan lide.

Vedr. D.

D klager over, at de frihedsberøvede kun har 45 minutter om dagen til at tilbringe udendørs.

Vedr. J.

J fortæller, at der nogle gange kommer en svensk eller dansk mand og arrangerer fodbold og cricket med dem. Efter corona-situationen ringer J d. 12/3/20 og fortæller, at alle aktiviteter er aflyst.

Vedr. S.

S klager over, at de kun har 45 minutter til at trække frisk luft, og at sommetider bliver denne tid forkortet yderligere.

2.14 Netværk i Danmark og forhold til andre frihedsberøvede

Vedr. J.

J har forskellige afrikanske venner, bl.a. fra Eritrea og nogle venner fra Sri Lanka. Han fortæller, at mange af hans venner, som netop har fået ophold i DK, er bange for at besøge ham i Ellebæk. De frygter, "at Ellebæk kan tage dem", selvom de er i DK helt lovligt. Jeg forestiller mig, at der kan være flere frihedsberøvede i Ellebæk med samme udfordring vedr. deres netværk. Derudover blev hans mobil taget, da han blev fængslet. Den er efterfølgende gået ud, han har ikke en oplader/kode, men i telefonen er alle telefonnumre gemt. Dvs. han mangler telefonnumre på hele sit netværk i DK.

Vedr. N.

Generelt: N fortæller, at han har få venner i Ellebæk, men at mange af de frihedsberøvede ikke taler meget og holder sig for sig selv.

Vedr. J.

Uden hans værelseskammerat havde J haft svært ved at klare sig. Det var værelseskammeraten, som hjalp med at kontakte os, og så snart han blev rykket ud af Ellebæk, havde J svært ved selv at booke besøgstider til mig osv. Til gengæld har J det svært med de fleste andre på gangen, udtrykker sin frustration over kulturforskelle.

Vedr. P.

Vagterne har bedt P om at passe på en yngre homoseksuel mand, da andre frihedsberøvede plager ham.

2.15 Øvrige kommentarer vedr. situationen i Ellebæk under COVID-19

13.03.2020 vedr. COVID19-situationen

Efter telefonsamtale med overvagtimesteren i Ellebæk: De næste to uger har planerne ændret sig til ét besøg om ugen af et nærtstående familiemedlem (medmindre man ikke har familie, kan man vælge en anden til besøg). Han forsikrede, at det ikke har ændret sig med sundhedshjælp; der er sygeplejersker hver dag og lægerne er der også de dage, de plejer at komme.

J forklarede mig på telefonen i går (12/3), at alle har fået en seddel, der kort forklarer situationen og der ellers står flere detaljer på en tavle. Men at alle aktiviteter er aflyst. Han var meget forvirret og forstod ikke, hvad der sker i Danmark, før jeg satte ham ind i situationen.

18.03.2020 opdatering vedr. COVID19-situationen

Jeg ringer op til overvagtimesteren, som fortæller mig de nyeste opdateringer: Fra onsdag d. 18/3 kan ingen frihedsberøvede modtage besøg, ej heller fra familie. I netværket havde vi aftalt ikke at besøge i denne smittefarlige tid, men at skrive breve og aflevere dem i

weekenden sammen med en taske fra en af de frihedsberøvedes venner - men jeg får besked på, at *ingen* effekter kan afleveres, hverken breve, tasker eller bøger, og heller ikke hvis de sprittes af og følger myndighedernes sundhedsanvisninger.

06.04.2020 opdatering vedr. COVID19-situationen

Overvagtmasteren fortæller i en telefonsamtale, at der stadig er helt lukket for besøg i Ellebæk. Han nævner, at det nu er tilladt at indlevere ting i den normale tid (16-18 på hverdage), men at tingene bliver sat i karantæne i 72 timer før de gives til personen. Derudover fortæller han at nye personer stadig bliver frihedsberøvet i Ellebæk. Ifølge ham, vælger politiet at sætte nye personer i isolation i to uger i Vestre fængsel, før de bliver frihedsberøvet i Ellebæk for at undgå COVID-19 smitte. Jeg spurgte ham, hvorfor Kriminalforsorgen ikke indkalder personer, der skal afsone en dom, men fortsat indsætter ikke-dømte udlændinge i Ellebæk. Herpå svarede han, at det var fordi Ellebæk fungerer ligesom varetægtsfængsling. Han sagde, at der dog var tale om færre indespærringer nu, eftersom der er færre personer, der bliver arresteret med udlændingeloven pga. lukkede grænser.



RETSPOLITISK FORENING

Bilag B: Supplerende bemærkninger og anbefalinger til forbedring af forholdene på Udlændingecenter Ellebæk.

1. Personalesammensætning og faglighed

Aktuelt er der for få fængselsbetjente, men i det hele taget er der tale om en personalesammensætning, der ikke løser den vanskelige og komplekse socialpsykologiske opgave, det er at arbejde med mennesker, der er traumatiserede og bærere af massive personlige, sociale og psykologiske problemstillinger.

Aktuelt er der stort set ikke noget civilt personale ansat. Foruden fængselsbetjentene er der en fuldtids fængselslærer og tre pædagogiske assistenter (uden socialpædagogisk uddannelse) til 136 frihedsberøvede udlændinge. Der er endvidere planlagt en udvidelse på 56 pladser. Det er ikke et fængsel, og der bør flyttes på flere personalemæssige balancer: Der bør ansættes væsentligt flere socialpædagoger til grundbemandingen, suppleret med skolelærere, sygeplejersker og socialrådgivere. Der bør være adgang til krisepsykologisk hjælp, så de mest udtalte traumer håndteres. Det civile personale kan understøtte adgang til skolegang, sundhed, fritidsaktiviteter og socialforsorg.

2. Kønsspecifikke forhold

Da CPT inspicerede Ellebæk var der efter udlændingelovens bestemmelser 136 frihedsberøvede personer i Ellebæk fordelt på 40 nationaliteter, heraf var 24 kvinder. Kvinderne bor adskilt i afdeling 67. Almindeligvis deler 3-4 kvinder et værelse, og når der er fyldt på afdelingen, sover kvinder på gange (klods op ad toilettet), under borde og i køjesenge. Alt i alt uværdige forhold. Ifølge CPT's seneste rapport, der blev offentliggjort i januar 2020, fremgår det, at kvinderne har begrænset adgang til det fri og ingen adgang til telefon eller internet. Dette er fortsat tilfældet. Ellebæk fungerer som fængsel og kvinderne har fortsat meget begrænset adgang til gårdtur. Gårdturene aflyses ikke sjældent, da kvindernes tilbud i tilfælde af personalemangel, nedprioriteres. Gårdtursarealerne har ikke

nogen overdækning, så de korte muligheder for frisk luft aflyses ikke sjældent, når det eksempelvis regner.

Kvinderne er på egen afdeling, og personalet har i løbet af dagen meget få og kortvarige kontakter med kvinderne, idet der er en vis forsigtighed forbundet med det mandlige personales kontakt til kvinderne. Dette resulterer bl.a. i, at der er sparsom kontakt til personalet. Kvinderne kan ringe til personalet, men tales der ikke dansk, er det langt fra altid, at opkaldene accepteres. Sygeplejerskerne har meget travlt, så det er afgørende, at ikke mindst kvindelig kontakt til de frihedsberøvede kvinder, opprioriteres.

I modsætning til mændene har kvinderne ikke adgang til Ellebæks arbejdspladser som køkken og produktion. De har ikke adgang til fitness og har alene yderst begrænset adgang til skole og de få kulturtilbud, der er i institutionen.

Blandt andet på baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at der er brug for en særlig og målrettet indsats over for kvinderne i Ellebæk, som store dele af dagen de facto er isoleret på deres afdeling. Som forholdene ser ud nu, tilsidesættes det almindelige mål om ligestilling mellem køn på en måde, som ikke blot er nedværdigende overfor kvinderne på Ellebæk, men også er i strid med ligestillingsloven.

3. Fysiske forhold på institutionen

Som følge af den rejste kritik om nedslidte og uhumiske fysiske forhold anbefales det, at Styrelsen for Patientsikkerhed både uvarslet og med faste intervaller inspicerer institutionen.

4. Brug af indsatte som tolke

Indsatte bruges som tolk i stedet for professionelle tolke – amatøragtigt og efter devisen "går det, så går den". Det bør præciseres, at dette ikke er i orden.

5. Sikkerhedshensyn og forebyggelse af selvmord

Af sikkerhedshensyn og til forebyggelse af selvmord kan det anbefales at implementere Sundhedsstyrelsens anbefalinger på området.

Det bemærkes, at Danmark må antages, ved ikke at rette op på disse forhold, at overtræde og handle i strid med en række konventioner på området, både i Europaråds sammenhæng og i FN-regi.

København, d. 4. maj 2020, på vegne af Retspolitisk Forening

Bjørn Elmquist

Bettina Post

Celina Justiva

Formand

Bestyrelsesmedlem

Sekretær, bestyrelsesmedlem

Bilag C: International research perspectives on Ellebæk detention centre

Migration-related detention is a measure widely used by states to control illegalised migration, and in particular to facilitate deportation enforcement. It is permitted under international and European human rights law, if used restrictively and in a ‘proportionate’ manner and in compliance with international standards (see Article 3 and Article 5 of the European Convention on Human Rights, and the EU Return Directive 2008/115/EC). However, researchers and international human rights organisations have repeatedly raised concerns that migration-related detention jeopardises migrants’ fundamental rights (Flynn, Majcher and Grange 2020; Global Detention Project n.d.; Ryo 2019), and negatively impacts their physical and mental wellbeing (Filges et al. 2018; Robjant et al. 2009).

We are researchers based at the Centre for Advanced Migration Studies, University of Copenhagen, who have researched asylum and detention centres and deportation processes in Denmark, Sweden and other European countries over the past decade. Drawing on our own research in asylum centres (Whyte, Odgaard and Kohl) and in detention centres, including Ellebæk (Lindberg), we have compiled an overview of key findings from Danish and international research (encompassing the fields of migration studies, public health research, social work, criminology, law, anthropology and sociology), on how migration-related detention negatively impacts the health, well-being and rights of detained persons.

Detention negatively impacts detained persons’ physical and mental health. Danish (Nielsen et al. 2008; Filges et al. 2018) and international research has shown that detainment have long-lasting damaging effects on the physical and mental well-being of detained persons (Bosworth 2016; Silverman and Massa 2012; Steel and Silove 2001; von Werthern et al. 2018). Among the identified causes hereto are the uncertain duration of detention, communication problems, pre-existing health issues (including post-traumatic stress syndrome) and inadequate access to healthcare. These factors all contribute to the high levels of reported depression, sleep distortion, anxiety, and post-traumatic stress disorder (PTSD), self-harm and suicide among detained persons (Bosworth and Turnbull 2015; Robjant et al. 2009). For survivors of torture, trafficking or abuse, detainment risks aggravating pre-existing traumas (Amnesty International 2013; Canning 2019; Silove et al. 2007). The harms are aggravated the longer people are held in detainment (Gashi et al. 2019; Griffiths 2013; Hvidtfeldt et al. 2019).

Our own research has found that **protracted uncertainty and restrictions on individual autonomy** also negatively impacts the well-being of people living in Danish asylum centres, detention centres, or with precarious residence permit (Kohl, Whyte, Odgaard Jakobsen and Turner 2019; Whyte 2011; Whyte et al. 2018; see also Røde Kors 2019). Similar to what has been highlighted in the documentation compiled by Ellebæks Kontaktnetværk, our research indicates that people who seek asylum or who are detained in Denmark often feel criminalised and degraded in their encounters with Danish immigration authorities and have low trust in them (Lindberg 2019; Suárez-Krabbe, Lindberg and Arce 2018). Stigmatising public and political discourses, but also negative experiences of immigration authorities, police, and detention staff, contribute to this atmosphere of mistrust.

In this regard, it is important to mention that research also has found that the stressful atmosphere in detention centres **negatively affect the well-being of staff** (Bosworth 2018; Hall 2010; Puthooppambal et al. 2015; Ugelvik 2016). Lindberg’s ethnographic research inside Ellebæk found that prison officers experienced significant ‘moral stress’ and regular burnouts (Lindberg 2019). Several officers reported that they lacked both material resources and training,

including language skills, to create a safe environment for the people detained and for themselves. These conditions are also likely to aggravate the reported tensions and animosity between staff and detained persons.

Detention punishes people who have committed no crime. Even though people detained on migration-related grounds have not committed any crime and their confinement is regulated under administrative law, international research has shown that migrants often perceive detention as a form of punishment (Aas and Bosworth 2013; Bosworth 2014). Detained foreign nationals experience similar ‘pains of imprisonment’ as regular prisoners (Crewe 2011; Sykes 1958), including loss of liberty, autonomy, security, and social relationships. Yet in several respects, migration-related detention is *worse than regular imprisonment*: detained migrants have limited access to information and legal support, less resources and activities, and importantly, do not know for how long they will be detained and when and how their detainment will end, which aggravates the uncertainty they experience (Griffiths 2013; Hasselberg 2016; Majcher and de Senarclens 2014).

Whereas Danish prisons are designed to punish and to rehabilitate prisoners, Ellebæk serves none of these functions. Still, **Ellebæk has a carceral appearance, and applies prison rules to regulate detained migrants.** This has not only been criticised by human rights monitoring bodies (CPT 2019; Global Detention Project 2020) but has also received internal criticism. In Lindberg’s study of prison officers working in Ellebæk, several interlocutors considered the carceral facilities and prison rules to be inadequate for the purpose of immigration enforcement, yet admitted that ‘if you put prison officers in charge of running a place, what you get is a prison’ (Lindberg 2019, 65).

The study also found that the penitentiary character of Ellebæk adds to detained people’s experience of being unjustly punished. The use of the penal state apparatus for immigration enforcement is not only problematic because it symbolically criminalises detained foreign nationals and adds to public stigmatisation of migrants (Dow 2007; Mainwaring and Silverman 2017). It has also raised concerns among legal scholars that detained migrants are subjected to intransparent and arbitrary forms of *de facto punishment* (Aliverti 2012; Sklansky 2012; Stumpf 2013). One example from Ellebæk is the reported use of solitary confinement for disciplinary purposes, which severely infringes on detained persons’ liberty and could amount to degrading treatment (CPT 2019; ECRE 2020). Ellebæk’s prison-like appearance is not purposeful from an immigration enforcement perspective and contributes to the unwarranted and disproportionate punishment of already vulnerable people.

How should states then address the harms of migration-related detention? Given the vulnerable situation that detained foreign nationals are in, it is of vital importance that they are treated with dignity, and are ensured access to information, legal safeguards and adequate medical support, including screenings to identify victims of torture. Ellebæk represents a punitive detention model that has repeatedly been criticised by human rights monitoring bodies, including the European Committee for the Prevention of Torture (2014, 2019), for failing to fulfil minimum standards. As highlighted by Ellebæks Kontaktnetværk, several measures can be taken to ensure that the existing detention facilities *comply with internationally prescribed standards* (notably Article 3 of the ECHR).

However, there is limited evidence from comparative international research that the long-lasting, negative effects of detention on migrants’ health and well-being can be addressed and their protection against injustice prevented solely through reformatory measures (Barker 2018;

Canning 2019; DeBono et al. 2015; Gomez Cervantes et al. 2017). Research has found that *detention has an independent, adverse effect* on mental health (Robjant et al. 2009) and entails significant risks of infringing on detained persons' right to liberty (Bosworth 2018). What is more, research has shown that detention for more than 1-2 months does not contribute to more effective migration enforcement (Kalir and Cantat 2020), nor is there evidence that detention is effective as a deterrence measure against illegalised migration (Ryo 2019). These findings should be of concern for policy-makers interested in finding migration control measures that fulfil their declared purpose and comply with international humanitarian principles.

Given the legal and ethical concerns associated with migration-related detention, academic researchers, human rights organisations and practitioners therefore recommend that states instead use **alternatives to detention** (ATDs) that allow migrants to live in non-custodial, community-based settings while their migration status is investigated and resolved (UNHCR 2012; International Detention Coalition n.d.; Mitchell 2016).

While there are ongoing debates regarding the advantages and disadvantages of different ATD systems, models where migrants are offered adequate access to housing, legal advice, and social and health care services have proven most successful both in terms of compliance with the immigration system (UNHCR 2012) and for the protection of migrants' health (Bosworth 2018). Yet, these measures require careful design as to guarantee migrants' right to liberty and security as well as transparency of law enforcement measures, so that they do not merely result in a proliferation of immigration controls among marginalised communities (ibid.; see also Beyens 2017; Khoulish 2015).

To conclude, international research has shown that **detention on migration-related grounds have significant, long-lasting negative effects on migrants' health and well-being, and infringes on the rights, liberties and dignity of already vulnerable persons**. It has also been found **costly and ineffective** from a societal perspective and from the perspective of immigration enforcement. In the references below, we have compiled a list of international and interdisciplinary research in the field. These should be useful for policy-makers whose task is to address the urgent and important criticism raised by international human rights monitoring bodies and grassroot movements like Ellebæks Kontaktnetværk and improve the government's responses to contemporary migration- and human rights related challenges.

Underskrevet,

København, den 18 maj 2020

Annika Lindberg*, ph.d., post.doc. tilknyttet Universitat Bern/AMIS, Københavns Universitet
Cecilie Odgaard Jakobsen, ph.d.-studerende tilknyttet AMIS, Københavns Universitet
Katrine Syppli Kohl, ph.d., post.doc. tilknyttet AMIS, Københavns Universitet
Zachary Whyte, ph.d., lektor tilknyttet AMIS, Københavns Universitet

*Email : annika.lindberg@soz.unibe.ch

Ph : 0046 733875831

References

- Aas, Katja Franko, and Mary Bosworth (Eds.). 2013. *The Borders of Punishment: Migration, Citizenship, and Social Exclusion*. Oxford, New York: Oxford University Press.
- Aliverti, Ana. 2012. "Making people criminal: The role of the criminal law in immigration Enforcement". *Theoretical Criminology*, 16(4), 417–434.
- Amnesty International. 2013. *Frihedsberøvede asylansøgere i Ellebæk*. Available at: https://amnesty.dk/media/1874/frihedsber_vede_asylans_gere_i_elleb_k_2013.pdf (accessed 2020-05-04).
- Bosworth, Mary. 2014. *Inside Immigration Detention*. Oxford: Oxford University Press.
2018. "Affect and Authority in Immigration Detention." *Punishment & Society*.
- Barker, Vanessa. 2018. *Nordic Nationalism and Penal Order: Walling the Welfare State*, Oxon: Routledge.
- Beyens, K. 2017. 'Electronic monitoring and supervision: A comparative perspective', *European Journal of Probation*. 9(1): 3 - 10.
- Bosworth, Mary. 2016. "Mental Health in Immigration Detention: A Literature Review". Review into the Welfare in Detention of Vulnerable Persons". *Criminal Justice, Borders and Citizenship Research Paper* No. 2732892.
2018. "Alternatives to Immigration Detention: A Literature Review". *Centre for Criminology*: University of Oxford.
- Bosworth, Mary and Turnbull, Sarah. 2015. *Immigration Detention and Criminalization*, in Pickering, Sharon and Ham, Julie. (eds.) *The Routledge Handbook of Crime and Migration Studies*. Oxon: Routledge.
- Bosworth, Mary, and Gavin Slade. 2014. "In Search of Recognition: Gender and Staff–Detainee Relations in a British Immigration Removal Centre." *Punishment & Society* 16(2): 169–86.
- Canning, Victoria. 2019. *Supporting Sanctuary: Addressing harms in British, Danish and Swedish Asylum Systems*. Calverts Co-operative.
- Council of Europe's Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT). 2019. "Report on visit to Denmark". Available at: <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-publishes-a-response-of-the-danish-authorities-to-the-report-on-the-2019-visit> (Accessed 2020-03-15).
- Crewe, Ben. 2011. Depth, weight, tightness: Revisiting the pains of imprisonment. *Punishment & Society*, 13(5), 509–529.
- DeBono, Daniela, Sofia Rönnqvist, and Karin Magnusson. 2015. *Humane and Dignified?: Migrants' Experiences of Living in a "State of Deportability" in Sweden*. Malmö Institute for Studies of Migration, Diversity and Welfare, Malmö University.
- Dow, M. (2007). Designed to Punish: Immigrant Detention and Deportation. *Social Research*, 74(2), 533-546.
- ECRE. 2020. "Denmark: Council of Europe Shocked over Conditions in Danish Detention Centres and Threatens Legal Action". Available at: <https://www.ecre.org/denmark-council-of-europe-shocked-over-conditions-in-danish-detention-centres-and-threatens-legal-action/> (accessed 2020-05-04).
- El-Enany, Nadine and Eddie Bruce-Jones (Eds.). 2015. *Justice, Resistance and Solidarity: Race and Policing in England and Wales*. Available at: <http://www.runnymedetrust.org/uploads/Race%20and%20Policing%20v5.pdf> (accessed 26-04-20).

- Fekete, L. 2005. "The deportation machine: Europe, asylum and human rights". *Race & Class* 47: 64–78.
- Filges, T., Montgomery, E., & Kastrup, M. (2018). The Impact of Detention on the Health of Asylum Seekers: A Systematic Review. *Research on Social Work Practice*, 28(4), 399–414.
- Flynn, Michael, Izabella Majcher and Mariette Grange. 2020. *Immigration Detention in the European Union: In the Shadow of the "Crisis"*. Springer/Global Detention Project.
- Flynn, Michael and Matthew Flynn (Eds.). 2017. *Challenging Immigration Detention: Academics, Activists and Policy-makers*. Edward Elgar Publishing.
- Gashi, Liridona; Pedersen, Willy & Ugelvik, Thomas. 2019. "The pains of detainment: Experience of time and coping strategies at immigration detention centres". *Theoretical Criminology*. <https://doi.org/10.1177/1362480619855989>
- Global Detention Project. 2020. "Denmark Immigration Detention". Available at: <https://www.globaldetentionproject.org/countries/europe/denmark> (Accessed 2020-05-04).
- Gomez Cervantes, A., C. Menjivar & W. Staples. (2017). "Humane" Immigration Enforcement and Latina Immigrants in the Detention Complex," *Feminist Criminology*. 12(3): 269 – 292.
- Griffiths, Melanie. 2013. "Living with uncertainty: Indefinite immigration detention". *Journal of Legal Anthropology* 1: 263–286.
- Hall, Alexandra. 2010. "'These People Could Be Anyone': Fear, Contempt (and Empathy) in a British Immigration Removal Centre." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 36(6): 881–98.
- Hasselberg, Ines. 2016. *Enduring Uncertainty: Deportation, Punishment and Everyday Life*. 1st ed. New York: Berghahn Books.
- Hvidtfeldt, Camilla, Jørgen Holm Petersen, Marie Norredam. 2019. "Prolonged periods of waiting for an asylum decision and the risk of psychiatric diagnoses: a 22-year longitudinal cohort study from Denmark". *International Journal of Epidemiology*, <https://doi.org/10.1093/ije/dyz091>
- International Detention Coalition. N.d. Available at: <https://idcoalition.org/alternatives-to-detention/> (Accessed 2020-05-04).
- Kalir, Barak and Cantat, Céline. 2020. 'Fund but disregard: the EU's relationship to academic research on mobility – crisis'. Available at: <https://crisismag.net/2020/05/09/fund-but-disregard-the-eus-relationship-to-academic-research-on-mobility/> (14 maj 2020).
- Khoulsh, R. 2015. 'Spiderman's Web and the Governmentality of Electronic Immigrant Detention', *Law, Culture and the Humanities*. 11(1): 83 – 108.
- Lindberg, Annika. 2019. *Governing the Deportation Limbo: State responses to non-deported migrants in Denmark and Sweden*. Doctoral dissertation submitted to the Institute of Sociology, University of Bern.
- Mainwaring, Cetta, and Stephanie J. Silverman. 2017. "Detention-as-Spectacle." *International Political Sociology* 11(1): 21–38.
- Majcher, I & C. de Senarclens. 2014. "Discipline and Punish? Analysis of the Purposes of Immigration Detention in Europe", *AmeriQuests*, 11(2), 3–4.
- Mitchell, Grant. 2016. "Engaging Governments on Alternatives to Immigration Detention". Available at: <https://www.globaldetentionproject.org/wp-content/uploads/2016/07/GDP-Mitchell-Paper-July-2016.pdf> (accessed 2020-05-03).
- Nielsen, S.S., Norredam, M., Christiansen, K.L. et al. 2003. "Mental health among children

- seeking asylum in Denmark – the effect of length of stay and number of relocations: a cross-sectional study”. *BMC Public Health* **8**, 293.
<https://doi.org/10.1186/1471-2458-8-293>
- Puthoopparambil, Soorej J., Beth M. Ahlberg, and Magdalena Bjerneld. 2015. “‘It Is a Thin Line to Walk on’: Challenges of Staff Working at Swedish Immigration Detention Centres.” *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-Being* **10**: 251-296.
- Robjant K, Hassan R and Katona C. 2009. ”Mental health implications of detaining asylum seekers: systematic review”. *Br J Psychiatry*. 2009; 194: 306-312
- Røde Kors. 2019. “Trivsel hos børn på Udrejsecenter Sjælsmark. Available at: https://www.rodekors.dk/sites/rodekors.dk/files/2019-04/2019.03_Sjælsmark_V09_Final_1.pdf
- Ryo, Emily. 2019. ”Understanding Immigration Detention: Causes, Conditions, and Consequences”. *Annual Review of Law and Social Science* **15**(1): 97–115.
- Silove, D., Austin, P., & Steel, Z. 2007. “No Refuge from Terror: The Impact of Detention on the Mental Health of Trauma-affected Refugees Seeking Asylum in Australia”. *Transcultural Psychiatry*, **44**(3), 359–393.
- Silverman, Stephanie and Evelyne Massa. 2012. ”Why Immigration Detention Is Unique”. *Population, Space and Place* **18**(6): 677–86.
- Steel Z and Silove DM. 2001. “The mental health implications of detaining asylum seekers”. *The Medical Journal of Australia*. **175**(11-12):596-599.
- Stumpf, Juliette. 2013. ‘The Process is the Punishment in Crimmigration Law’, pp. 58–75 in Aas, K.F., Bosworth, M. (eds) *The Borders of Punishment: Migration, Citizenship, and Social Exclusion*. Oxford: Oxford University Press.
- Suárez-Krabbe, Julia, Annika Lindberg and José Arce. 2018. *Stop Killing Us Slowly: A Research Report on the Criminalization of Rejected Asylum Seekers in Denmark*. Roskilde: Roskilde University.
- Sykes, GM. 1958. *The Society of Captives: A Study of a Maximum Security Prison*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Syppli-Kohl, Katrine, Zachary Whyte, Cecilie Odgaard Jakobsen og Simon Turner. 05 August 2019. ”I Danmark kommer mange flygtninge aldrig ud af lejren – det er skadeligt for både mennesker og samfundsøkonomi” *Berlingske*. Available at: <https://www.berlingske.dk/kommentarer/i-danmark-kommer-mange-flygtninge-aldrig-ud-af-lejren-det-er-skadeligt> (accessed 2020-05-03).
- Syppli-Kohl, Katrine. 2015. *Asylaktivering og Ambivalens: Forvaltningen af asylansøgere på asylcentre*, Ph.d.-afhandling, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet.
- Ugelvik, Thomas. 2016. “Techniques of Legitimation: The Narrative Construction of Legitimacy among Immigration Detention Officers”. *Crime, Media, Culture: An International Journal*. **12**(2), s 215-232.
- UNHCR. 2012. *Guidelines on the Applicable Criteria and Standards relating to the Detention of Asylum- Seekers and Alternatives to Detention*. Available at: <https://www.unhcr.org/505b10ee9.html> (accessed 2020-05-03).
- von Werthern, M., Robjant, K., Chui, Z. *et al.* 2018. The impact of immigration detention on mental health: a systematic review. *BMC Psychiatry* **18**, 382.
- Whyte, Zachary. 2011. “Enter the Myopticon: Uncertain Surveillance in the Danish Asylum System”. *Anthropology Today* **27** (3): 18–21.
- Whyte, Zachary, Rebecca Campbell, and Heidi Overgaard. 2018. “Paradoxical Infrastructures of Asylum: Notes on the Rise and Fall of Tent Camps in Denmark.” *Migration Studies* mny018.

BILAG D: Bemærkninger om Ellebæk fra arresthuspræst Per Bohlbro og kirkemedarbejder Jens Kenneth

Jeg har været "fængselspræst" i Ellebæk siden 2007.

Om Ellebæk

Ellebæk er ikke et fængsel af navn - men et sted drevet af fængselspersonale. Her er op til 150 indsatte i 6 forskellige afsnit. Mange er uvidende om hvorfor de er i fængsel når de ikke er kriminelle. Det spørgsmål bliver stillet igen og igen. Mange har søgt asyl første gang i et andet land, og venter på at blive sendt dertil. Andre får adskillige gange deres ophold forlænget 4 uger i retten. Mange indsatte og ansatte gør hvad de kan under meget stramme rammer for at gøre opholdet mere menneskeligt.

Mistillid til det danske system

Generelt, når jeg møder tvangsanbragte i Ellebæk, er der stor uvidenhed om hvordan de får en rimelig god advokatbistand. Mange ved ikke at de kan skifte advokat gratis. Fornemmelsen af, at advokaterne samarbejder med politiet er udbredt. Det er en opfattelse, der er vanskelig at korrigere hos de indsatte. Det er tydeligt, at de indsatte oplever en stor mistillid til det danske system, hvilket modarbejder hele idéen bag de såkaldte "motivationsfremmende foranstaltninger".

Fysiske forhold

Mange klager over maden. De vælger selv at lave deres mad, da de synes institutionsmaden er for dårlig. Men de kan hverken køle eller varme madvarer, ligesom de ikke kan opbevare eller gemme efter et måltid. Der er én telefon med taletidskort pr. afdeling (ca. 20 indsatte). Den står på gangen og alle kan i princippet høre med. Den er ude af drift, når en af de indsatte har udsat den for en forkert behandling. Og alle bliver kollektivt straffede med i dagevis at være uden telefon. Væggene er overtegnede med graffiti. De er af beton og stammer fra før 1. verdenskrig hvor Livgarden havde kaserne her. I alt for mange tilfælde får de indsatte ikke udleveret deres telefon, når de tvangsudvises og de kan derfor ikke kontakte familie, venner, bekendte i hjemlandet eller i Danmark.

Hverdagens gang

De fleste af døgnets timer er de indsatte låst inde på en gang med ca. 20 andre indsatte med forskellige nationaliteter. De taler højt og råber på alle tider af døgnnet. Nogle dage har de et job i køkkenet sammen med andre indsatte. Selvom der er regler for almindelige fængsler mht. udetid, er de indsatte i Ellebæk kun i frisk luft (under åben himmel) ca. 1 time i døgnnet. Ellebæk rummer ingen mulighed for rehabilitering. Her er intet privatliv, hvilket medfører stress hos alle. Mange har det dårligt pga. den store uvished om fremtiden.

Mangel på pædagogisk træning af ansatte

BILAG D

Personalet er ikke uddannet til at tage sig af netop den type af indsatte, som sidder i Ellebæk: Mennesker, der ikke er kriminelle, men som står med alvorlige perspektiver ved en tvungen hjemsendelse. Nogen kommer hjem til noget, der er værre end Ellebæk; tortur, lange fængselsophold og måske drab, for dem der rejste ud som muslimer og kommer hjem som kristne. Der ligger en dyne af frygt og fortællinger hos mange. Først når man har fået deres tillid åbner de op for deres historier. Det kræver en særlig pædagogik, en forståelse af traumatiserede mennesker i dyb nød. Den indsigt og uddannelse har hverken jeg eller personalet fået.

Sygeplejersker og fængselslærere

Sygeplejerskerne forsøger at møde de indsatte, hvor de er. Sammen med fængselslæreren forsøger de at rumme de indsatte frustrationer og deres historier. De søger at være opmærksomme også på de stille indsatte. Sygeplejerskerne henviser videre til læge, psykolog, psykiater, skole, pædagogisk arbejde, psykomotorisk team og præsten. De kan bestille tolke i det omfang det er nødvendigt.

Nedbrudte indsatte og ansatte

Der findes vold og frustration i fængslet. Uvished om fremtiden forstærker en passiv aggressivitet. Der er indsatte, der er pressede i bund på grund af PTSD og angst. Som regel er vi to fra kirken, så vi er fire øjne, der ser, hører og nogle gange beder for den indsatte. Der er for få vagter. De ansatte er ligeledes voldsomt pressede, herunder sygeplejen. Der er ingen tolke ansat, og tolke kan ikke rekvireres af kirken eller fængselsbetjente. Der mangler stillinger. Der mangler håb.

Fire personlige beretninger

Hvert år er der ca 1000 mennesker, der bliver indsat i Ellebæk. Nogle i kort tid, andre gennem længere tid. Jeg møder måske 200 af dem i øjenhøjde. Og ca. 100 får jeg tættere kontakt til gennem samtaler og min gudstjeneste.

I de første år huskede jeg de enkeltes ansigter og deres historier, men jeg hørte ikke om indsatte, der var blevet væsentligt dårligere under opholdet. Det har ændret sig de sidste par år.

Om S.

S. sad en dag i sommeren 2019 bedrøvet ved telefonen, som der er en af på hver afdeling. Jeg fik kontakt med ham. Han fortalte, at han havde en datter i Danmark. S ville ikke rejse hjem uden at have set hende. Ved udsendelse af Danmark ville han få adskillige års karantæne mod at komme tilbage til Danmark. Moderen til barnet nægtede at lade ham se barnet. Og sagen var låst fast, da han var i fængsel. Sådan opfattede det tidligere statsamt hans ophold i Ellebæk. Han ville ikke forlade landet uden at have set sit eneste barn. En medarbejder i et krisecenter for mænd fortalte at det var en utålelig situation som også danske mænd kunne komme i. Men der var ingen til at hjælpe ham. Det jeg kunne gøre var

BILAG D

at formidle kontakt. I februar 2020 opgav han at se sit barn. Desillusioneret og med vrede bad han om at blive sendt til sit hjemland hvorfra han ville flygte til et naboland.

Om P.

Jeg mødte P. da jeg besøgte kvindernes afdeling i Ellebæk i august 2018. (Der er ingen tolke ansat i Ellebæk og jeg må klare mig på engelsk og lidt tysk i samtalerne. Eller med hjælp fra mine medarbejdere, der hhv. taler kinesisk og et afrikansk sprog. Nogle gange er der andre indsatte, der kan oversætte for mig.) Jeg var på vej ud af døren mod jerngitteret da jeg mødte jeg en kvinde. Hun talte hverken dansk eller engelsk og der var ingen kvinder fra hendes land på afdelingen. Jeg tegnede korsets tegn på hendes pande. Vor kinesisk talende medarbejder talte efterfølgende med hende. Hun fortalte medarbejderen om hvordan hun havde sat sig i håbløs gæld for at komme til Danmark. P. havde levet under slaveagtige forhold i Danmark. Vi henvendte os til Center mod Menneskehandel, der tog hendes sag op og hun blev efter 3 måneder løsladt.

Om M.

I sommeren 2018 blev M indsat i Ellebæk. Det var hans anden indsættelse. Indsættelsen var for at "motivere" ham til at rejse ud af landet men hjemlandets ambassade støttede hans nej. Jeg mødte ham både ved besøg i hans celle og så ham til gudstjenesterne i fængslet. De holdes hver torsdag. M blev hurtigt talsmand for mange i det afsnit af Ellebæk, hvor han havde sin celle. Han boede sammen med en fra samme land. M oversatte for ham når vi mødtes. Tit kom andre til hans celle for at snakke med os, mens M var til stede. M var meget social og fik flere gange om ugen besøg udefra til Ellebæk af 10-12 personer.

Efter tre måneder blev han mere stille. Støjen fra de andre celler gik ham på. M fortalte, at der blev råbt på gangen om natten og at der aldrig var ro. Det oplevede han ikke som et problem i de første måneder efter indsættelsen. På et tidspunkt godt halvejs henne i sin indsættelse sagde han, at nu ville han ikke have flere besøgende udefra. Overfor min kollega brød han sammen efter godt 4 måneder i Ellebæk og sagde, at nu kunne han ikke holde til mere. "Hvor er mit liv blevet af?," spurgte han. Han var tydeligt blevet nedbrudt og havde mistet troen på at kunne klare sit liv, et liv hvor han ellers var den der havde overskud til andre! Fra en tilværelse i asylcentre til Ellebæk rådnede han op - måske ikke fysisk men i stigende grad psykisk.

Han blev udsendt fra Ellebæk efter knapt 6 måneder og havde efterfølgende mareridt om Ellebæk. Efter at være taget til et andet europæisk land, efter at have tabt genoptagelsessagen vil han helst ikke tale om Danmark eller høre om flygtninge i det hele taget. Han synes forandret på livstid.

Om F.

F mødte vi i efteråret 2019. Han var meget følsom og han var meget vellidt i det afsnit af Ellebæk, hvor hans celle var. I løbet af den første måned fortalte hans cellekammerat at han bankede hovedet mod væggen om natten. Han forsøgte at begå selvmord. Han blev indlagt på psykiatrisk afdeling, der ikke kunne gøre noget for ham, for de vurderede at det var forholdene i fængslet, der gjorde ham (mere) syg. Lægerne på psykiatrisk afdeling beskrev ham som selvmordstruet, men de kunne intet stille op, da det var fængselsforholdene han reagerede på.

Juleaftensdag var han nogenlunde fattet. Men han brød kort efter helt sammen og rystede over hele kroppen. De andre indsatte var bekymrede for ham. Men det er var ikke muligt at

BILAG D

give ham særbehandling i fængslet. Han blev indlagt i Vestre Fængsels sygeafdeling og udsendtes derfra kort efter til sit hjemland. Dér har han stadig store mén af fra sin sygdom, som han ikke havde før sin indsættelse i Ellebæk. I dag overlever han kun i sit hjemland takket være donationer fra danske frivillige til mad og medicin og psykologhjælp.

Lægen der tilså ham inden udrejse og erklærede at han kunne udsendes, har efterfølgende ikke kunnet fremsende en journal til politiet. Denne sag har rejst tvivl om hvorvidt journalføringspligten i forbindelse med lægecheck ved udrejse overholdes.

Underskrevet Per Bohlbro (arrestuspræst) og Jens Kenneth (medarbejder fra kirken)

Virum den 22. april 2020

Til Ellebæk Kontaktnetværk

Ellebæk Kontaktnetværk har henvendt sig til mig for at spørge - på baggrund af min mangeårige ansættelse som læge under Kriminalforsorgen – om jeg ville kommentere deres undersøgelse, inden den blev sendt videre til politikerne. Jeg finder, at Kontaktnetværkets undersøgelse er særdeles relevant og er et glimrende supplement til the *European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment's* [CPT's] rapport om forholdene i Ellebæk.

I årene 1986 - 2001 var jeg ansat som administrerende overlæge på *Anstalten ved Herstedvester*, der tidligere blev kaldt *Psykopatforvaringen*. Anstalten var den eneste af sin art i Danmark. Der var omkring 20 behandlere: psykiatere, psykologer, sygeplejersker og socialrådgivere.

Behandlerpersonalet arbejdede tæt sammen med det uniformerede personale. Vi følte alle, at vi havde en god og meningsfuld arbejdsplads. De fleste behandlere og betjente blev i deres stillinger i årevis. Det står i skærende kontrast til, at man i dag generelt har store problemer med at rekruttere nye fængselsbetjente til Kriminalforsorgen – ligesom man kun har kunnet besætte godt 60% af stillingerne i Ellebæk samtidig med, at der er en stor udskiftning i personalet.

BILAG E

Da jeg arbejdede i Kriminalforsorgen var Danmark verdenskendt for sin humane behandling af indsatte. Der kom mange besøg fra udlandet for at se og høre om Anstaltens behandlingsarbejde. Samtidig hermed blev den danske læge, Inge Kemp Genefke, internationalt kendt for sit store arbejde med behandling af torturofre. Anstalten havde 1990 og 1996 besøg af *CPT* med langt overvejende positive bemærkninger fra komiteen.

Det har været meget beskæmmende at høre og læse om den generelle udvikling inden for det danske justitsvæsen de sidste 20 år. Siden årtusindskiftet er der indført en stadig øget strafflængde, og flere afsoner til endt straf, så man ikke har mulighed for at følge den indsatte efter løsladelsen. Afsoningsforholdene er blevet stadig mere restriktive og straffende. Isolation bruges i øget omfang som sanktion for disciplinære overtrædelser – såkaldte strafcelleanbringelser. Fokus er på straf og ikke på behandling – tværtimod anses det for vigtigt, at de indsatte ikke har det for godt ud fra en tese om, at det vil virke forebyggende. Tværtimod vil en sådan tilgang og inhuman behandling af indsatte utvivlsomt føre til, at en farlig indsat vil blive endnu farligere og hævntørstig, når han løslades på endt straf. Det eneste, der med sikkerhed kan forhindre, at en person begår ny kriminalitet, er, hvis vedkommende har noget at miste, men det vil personen ikke have ved den nuværende politik.

Læsningen af *CPT's* rapport fra april 2019 om forholdene i Ellebæk er ikke kun beskæmmende men direkte rystende. Jeg ville ikke have troet, det var muligt, at vi i Danmark i 2020 ville byde sådanne forhold til frihedsberøvede mennesker. Og de indsatte i Ellebæk er ikke engang kriminelle. Hvordan er det gået til, at vi danskere, der tidligere var kendt for vores humane

BILAG E

behandling af frihedsberøvede, i dag har forhold, der beskrives som de værste i Europa? *CPT's* formand, Hans Wolff, er citeret for at sige: "Der var forhold i Rusland, Tyrkiet og Ukraine, der blev nævnt som værre steder. Men selv i de lande finder vi bedre forhold end i Danmark." Jeg tror, at toneangivende politikere ved deres ubehagelige retorik har formået at ændre den danske folkesjæl henimod en accept af, at flygtninge og andre grupper som eksempelvis kriminelle skal behandles hårdt og ikke tilbydes den samme form for retssikkerhed som andre borgere. Hvor man tidligere modtog de dårligste kvoteflygtninge, er det beskæmmende, at vi i dag har problemer med overhovedet at modtage kvoteflygtninge.

Da den tidligere udlændinge- og integrationsminister Inger Støjberg strammede de 'motivationsfremmende foranstaltninger,' indførte Danmark muligheden for at pålægge ekstra lidelse på i forvejen traumatiserede mennesker, for at få dem til at medvirke til noget, de ikke ønskede. Disse foranstaltninger skal være så utålelige som muligt. Den slags metoder kender vi ellers kun fra diktaturstater.

Justitsminister Nick Hækkerup sammenligner 'motivationsfremmende foranstaltninger' med 'et skub i ryggen' og udtrykker tilfredshed med *CPT's* kritik af Ellebæk, anfører at dårlige forhold netop vil øge motivationen for at tage hjem. For 20 år siden ville en justitsminister have fundet det meget ubehageligt at få en skarp kritik fra *CPT* og straks have anmodet Kriminalforsorgen om at rette op på kritikpunkterne.

Retsordfører Peter Skaarup svarer i anledning af *CPT's* kritik af forholdene i Ellebæk, at afviste asylansøgere ikke skal bo på et luksushotel. Som om der

BILAG E

kun var de to muligheder: enten et luksushotel eller en fængselslignende institution, der beskrives som den værste i Europa.

Med venlig hilsen

Heidi Hansen,

Virum Stationsvej 143 st.,

2830 Virum.